

RUOŠIAMĖS AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS 25-AJAM SEIMUI

Šiomet, lapkričio 5-7 dienomis įvyks 25-asis Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos seimas. Jį rengia ALTS valdyba, kuriai vadovauja pirmininkas Petras Buchas. Seimas vyks St. Petersburg Beach vietovėje, Floridoje, "Dolphin Beach Resort" viešbutyje. Į ALTS seimą susirinks mūsų sąjungos nariai iš daugelio Amerikos vietovių. Laukiame svečių ir iš Lietuvos.

Šį seimą globoja ALTS St. Petersburg skyriaus valdyba. Jos pirmininkas – Juozas Šulaitis. Susipažinimo vakaras įvyks seimo išvakarėse – lapkričio 5 d, ketvirtadienį, viešbutyje. Lapkričio 6

ir 7 dienos posėdžiams užsakytas "Cypress Room".

Šiam – 25-ajam seimui yra ruošiamas plati darbotvarkė. Seime bus deramai paminėta Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos veiklos 50-mečio sukaktis. Pilna seimo programa bus pateikta spalio pradžioje. Visus ALTS narius kviečiame pasidaryti šį renginį savo kalendoriuose ir ruoštis jame dalyvauti.

Pasibaigus ALTS seimo posėdžiams, įvyks Lietuvių Tautinio kultūros fondo ir "Vilties" draugijos suvažiavimai.

Stasys Briedis
ALTS vicepirmininkas

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos 24-ojo seimo, įvykusio 1996 m. rugpjūčio 31-rugsėjo 1 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, dalyviai. Pirmoje eilėje (iš kairės): Petras Buchas, a.a. Dr. Leonas Kriaučeliūnas, "Draugo" vyr. red. Danutė Bindokienė, Los Angeles garbės konsulas Vytautas Čekanauskas ir kt. Antroje eilėje: Šaulių sąjungos išeivijoje pirmininkas Mykolas Abarius, Irena Kriaučeliūnienė, Alė Briedienė, Stasys Briedis; Dr. Kazys Karvelis, "Dirvos" redaktorius Dr. Jonas Jasaitis, "Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis ir kt. Trečioje eilėje: Vaclovas Mazioka ir kiti.

**"Dirvos" platinimas
vyksta sėkmingai!
Kviečiame pasinaudoti
nuolaida!**

Lietuvių tautininkų sąjungos pareiškimai

DĖL ANTIVALSTYBINIŲ REIŠKINIŲ RYTŲ LIETUVOJE

Lietuvių tautininkų sąjunga priėmė pareiškimą dėl antivalstybinių reiškinių, nuolat besikartojančių rytinėje Lietuvos dalyje. Tai: dvikalbystės įvedimas Vilniaus rajone ir valstybės institucijų nesugebėjimas atšaukti šį sprendimą, bandymas Druskininkuose įamžinti rytinės Lietuvos dalies okupacijos 1920-1939 m. iniciatorių J. Pilsudskį. Tai mūsų tautai prasižengusią Armiją krajavą liaupsinančių ir pasižyminčių šmeižikiškomis nuostatomis apie lietuvius ir Lietuvą knygų platinimas mokyklose. Tai Lietuvos valstybinės vėliavos išniekinimai ir kitos valstybės vėliavų tendencingi išskėlimai, ryški nelygybė tarp lietuviškų ir kitakalbų mokyklų aprūpinimo patalpomis Vilniuje lietuvių nenaudai.

Pareiškime sakoma, kad rytinėje Lietuvos dalyje skleidžiamos antipilietiškos ir antilietuviškos nuostatos trukdo plėtoti demokratiją. Ryški tokio trukdymo pasekmė – nesugebėjimas išrinkti Seimo narių keliose apygardose.

Nepaisant daugkartinių lietuvių visuomenės ir tautinių organizacijų protestų, iki šiol daugelyje rytų Lietuvos bažnyčių pamaldos laikomos ir informacija teikiama tik lenkų kalba, nors čia gyvena

ir nemažai lietuvių. Kai kurių organizacijų skleidžiami neapykantos lietuviškumui ir Lietuvos valstybei šovinistiniai šūkių ypač netvirtos psichikos asmenims formuoja pavojingos elgsenos nuostatas, kurios jau išsiliejo Draugijų kaimo tragedijoje.

Lietuvių tautininkų sąjunga pasiūlė Seimui savo posėdyje apsvarstyti lietuvių apsaugos padėtį rytinėje Lietuvoje, atsižvelgti į čia nuolat pažeidžiamus valstybinės kalbos, švietimo ir kitus įstatymus bei čia vykstančius antivalstybinius reiškinius. Paraginame Seimą ir Vyriausybę neatidėliojant atšaukti neteisėtą Vilniaus rajono savivaldybės sprendimą dėl lenkų kalbos vartojimo greta valstybinės kalbos, priimti atitinkamas pataisas Tautinių mažumų ir švietimo įstatymuose. Pasiūlėme Seimui pakeisti Seimo rinkimų įstatymą, atsisakant pakartotinių Seimo nario rinkimų apygardose, jiems neįvykus, ir tuo sutaupti valstybės lėšas.

Tautininkai ir toliau laikosi nuostatos, kad tarpvalstybiniuose Lietuvos ir Lenkijos santykiuose būtina laikytis pariteto principo. Atnaujins Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose autonominių bylų, pastoviai informuoti visuomenę apie jos eigą.

Lietuvių tautininkų sąjunga pakvietė Lietuvos partijas ir politines organizacijas paremti šiuos tautininkų sie-

kius ir pradėti su tuo susijusius bendrus veiksmus tebesitęsiančiai nenormaliai padėčiai ištaisyti.

DĖL ŠVIETIMO ĮSTATYMO PATAISŲ

Vilniaus rajono savivaldybės sprendimas dėl dvikalbystės bei švietimo politikos įgyvendinimo spragos akiivaizdžiai parodė, jog būtina keisti kai kuriuos švietimo įstatymo straipsnius. Lietuvių tautininkų sąjunga iš esmės pritarė Seimui pateikto švietimo įstatymo pakeitimų ir papildymų projektui, bet patenkė ir kai kurių siūlymų.

Manome, kad Lietuvoje tautinių mažumų švietimo įstaigose ne tik lietuvių kalba ir literatūra, bet ir geografija bei istorija turėtų būti dėstoma valstybine kalba, nes šie dalykai yra vieni iš svarbiausių, ugdant pilietiškumą ir meilę Tėvynei. Visų švietimo įstaigų ugdymo programos turėtų būti papildomos ir etnokultūros elementais, o tautinių mažumų švietimo įstaigose mokiniai turėtų susipažinti ne tik su savo, bet ir su lietuvių etnokultūra. Visa tai leistų tautinių mažumų jaunajai kartai sparčiau ir visapusiškiau įsijungti į Lietuvos valstybės gyvenimą.

Švietimo įstatymo pakeitimų projekte numatyta, kad steigiant bendras su užsieniu švietimo institucijas, užsienio

(Nukelta į 4 psl.)

"DIRVA" NAUJIEMS SKAITYTOJAMS – UŽ \$15.00!

"Vilties" draugijos valdyba, norėdama išplėsti skaitytojų ratą ir supažindinti su "Dirva" tuos, kurie jos dar neskaityto, nutarė naujiems skaitytojams iki metų pabaigos (nuo š.m. liepos 1 d. iki 1999 m. sausio 1 d. siųsti savaitraštį tik už 15 dolerių.

Be abejo, jūs turite pažįstamų, kurie "Dirvos" dar neskaityto. Užsakykite jiems šį savaitraštį susipažinimui – už mažiausią kainą. Gal būt "Dirva" jiems patiks ir kitais metais jie patys ją užsisakys. Jei kiekvienas iš Jūsų suras tik po vieną naują prenumeratorių, "Dirvos" skaitytojų skaičius padvigubės. Tai leis šį savaitraštį patobulinti ir dar geriau patenkinti skaitytojų pageidavimus.

Užsakydami "Dirvą", užpildykite šią atkarpą, iškirpkite ją ir atsiųskite kartu su čekiu.

ATKIRPTI

DIRVA
P.O.BOX 19191
CLEVELAND, OH 44119-0191

Siunčiu \$_____ ir prašau siųsti "Dirvą" šiems asmenims:

1. Pavardė ir vardas

Adresas:

2. Pavardė ir vardas

Adresas:

UŽSAKYTOJAS:

Adresas:

Girdėta iš Vilniaus

• **NUSIKALTIMAI.** Birželio 9 d. Seimas papildė Baudžiamąjį kodeksą skirsniu "Karo nusikaltimai". Šiame Seimo Pirmininko V. Landsbergio pateiktame dokumente numatytos bausmės už tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žudymą. Tai bus baudžiama laisvės atėmimu nuo dvylikos iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos. Už okupuotos valstybės civilių gyventojų trėmimą baudžiama laisvės atėmimu nuo penkerių iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos. Numatytos bausmės už draudžiamą karo ataką, uždraustų karo priemonių naudojimą, civilių gyventojų ar karo belaisvių prievartinį panaudojimą prieš ginkluotuosios pajėgose, plėšikavimą.

• **GEDULAS IR VILTIS.** Susikaupimo popietė Lietuvos gyventojų Genocido ir rezistencijos tyrimo centro kiemelyje birželio 12-ąją prasidėjo Didžiosios tremties 50-čiui bei Gedulo ir vilties dienos skirti renginiai. Jie nusitęs iki liepos mėnesio. Birželio 20 d. rengiama kelionė į Červenės miestelį Baltarusijoje. Bus pagerbiamas ten sušaudytų Lietuvos karininkų bei kitų inteligentų atminimas. Birželio 27 d. Širvintų rajone, Gelvonoose, bus atidengtas paminklas Didžiosios kovos apygardos partizanams.

• **PREZIDENTO IŠVADOS.** "Pagrindinė problema Lietuvoje yra administravimo praktikos stoka, nepakankamas supratimas, kaip funkcionuoja Vakarų pasaulis, lėtas demokratijos idėjų priėmimas. Negalima išmokyti demokratijos iš knygų ir laikraščių. Reikia gyventi demokratiškai ir suvokti demokratiją kaip savo paties dalį", – sakė Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus JAV leidžiamam savaitraščiui "Newsweek".

• **PASITARIMAI.** Birželio 9 d. Vašingtone įvyko dvišalės Lietuvos ir JAV ekonominės konsultacijos, kurias rengti numatyta šių metų pradžioje pasirašytoje Partnerystės chartijoje. Aptarti JAV ir Lietuvos ekonomikos struktūrų santykiai, abipusės investicijos, energetikos, susisiekimo, žemės ūkio, aplinkosaugos institucijų ir bankų bendradarbiavimas. Lietuvos delegacijai vadovavo Ūkio ministras Vincas Babilius.

• **KELIONĖS.** Birželio 11 d. Seimo Pirmininkas V. Landsbergis išvyko į Švediją. Jis dalyvauja kasmetėje Stokholme rengiamoje Europos šalių parlamentų pirmininkų konferencijoje. Jos tema šiemet – "Parlamentams keliama uždaviniai besiplečiančioje demokratinėje Europoje".

• **AMBASADA GRAIKIJOJE.** Lietuvos vėliava iškelta pačiame Atėnų centre įsikūrusios ambasados balkone, kuris yra viršutiniame - septintajame - pastato aukšte. Nuolatine Lietuvos ambasados būstine žyminti trispalvė Graikijoje suplevėsavo pirmą kartą. 1997 metų pabaigoje paskirtas Lietuvos ambasadorius, buvęs konsulas Seinuose Vidmantas Povilonis džiaugėsi, kad atstovybė įsikūrė prestižiniame rajone Kolonaki, kuriame yra beveik visų šalių ambasados.

• **DĖL MERŲ IR SENIŪNŲ RINKIMŲ.** Birželio 10 d. Vyriausioji rinkimų komisija oficialiai įregistravo dešimties Lietuvos piliečių iniciatyvinę grupę referendumui paskelbti. Ji visuotinei apklausai siūlo dvi nuostatas: dėl tiesioginių savivaldybių merų bei tiesioginių seniūnijų seniūnų rinkimų. Iniciatyvinės grupės narių nuomone, merai ir seniūnai turi atstovauti juos rinkusių gyventojų interesams, o ne politinėms partijoms. Referendumas bus rengiamas, jeigu iniciatyvinei grupei per tris mėnesius nuo tos dienos, kai bus išduoti parašų rinkimo lapai, pasisektų surinkti 300 tūkstančių gyventojų parašų. Valstiečių partija, pasiūliusi referendumą dėl tiesioginių savivaldybių merų ir seniūnų rinkimų, tikisi, jog pavykus surinkti parašus, Seimas "pasielgs politiškai garbingai" ir tokį sprendimą priims ir be referendumo, neiekvokiant didelių lėšų.

• **ĮVAIKINIMAS.** Konsultacinės vaiko reikalų tarybos prie Prezidentūros vadovė Giedrė Žilinskienė ketina nagrinėti, ar Lietuvos tarnybos, įvaikinančios vaikus užsienyje, nepažeidžia tarptautinių reikalavimų. 1996 metais užsienyje buvo įvaikinti 79 vaikai iš Lietuvos, 1997 metais - 108. Dabar siūloma įvaikinti 322 vaikus iš įvairių Lietuvos globos namų.

• **MAŠALŲ ANTPLŪDIS.** "Kraują siurbiančių muselių antplūdį dzūkai vadina stichine nelaime ir prašo pagalbos", – rašo "Lietuvos rytas". Specialistai mano, kad mašalai pastaraisiais metais suaktyvėjo dėl neįprastai šiltų orų birželio mėnesį. "Iki Vilniaus Byssonus maculatus dar neatskrido, tad valdžia kol kas nieko nedaro", – ironizavo mokslininkai. Kalbėdami apie mašalus Druskininkų aplinkosaugininkai nejuokauja. Vis smarkesni vabzdžių siautėjimai jie vadina tragedija.

• **JUBILIEJUS.** Birželio 13 d. Lietuvių katalikų mokslo akademiją rengia Adolfo Damušio 90-ties metų jubiliejaus minėjimą. Mišias Vilniaus arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčioje aukos ir iškilmingą susirinkimą Mokslo akademijos didžiojoje salėje pradės Lietuvių katalikų mokslo akademijos prezidentas, vysk. Jonas Boruta. (Pagal Eltos pranešimus)

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Birželio 2 d. Amerikoje daug kur įvyko pirminiai balsavimai, kuriuose rinkėjai pasirinko kandidatus rudens rinkimams. Balsuotojams teko pasisakyti ir tokiais klausimais, kurie pastaruoju metu buvo primiršti. Kalifornijoje buvo iškeltas "Pasiūlymas-227", kuriuo siekiama užbaigti dvikalbio švietimo programų naudojimą šioje valstijoje. Kalifornijoje gyvena daug ateivių iš Meksikos. Jų vaikai pradžios mokyklose mokomi ispanų kalba, kol pramoksta angliškai ir pereina į bendras mokyklas kartu su anglų kalbą mokančiais vaikais. "Pasiūlymo-227" autoriai tvirtina, kad vaikai iš ispaniškai kalbančių šeimų nepramoksta anglų kalbos taip, kad galėtų įsijungti į JAV visuomenę. Daug ispaniškai kalbančio jaunimo anksti pasitraukia iš vidurinių mokyklų, jų nebaigę ir ieško menkai atlyginamų darbų. Federalinė vyriausybė dvikalbiui švietimui išleidžia daug pinigų. Atskiros valstijos prie tų lėšų prideda ir savo išlaidas.

Nors Amerikoje yra šimtai imigrantų grupių, dvikalbi švietimą gauna tik vadina-

ŠVIETIMO RŪPESČIAI

mieji Lotynų šalių imigrantai. Bet jų pačių nuomonė taip pat nėra vienoda: vieni patenkinti esama padėtimi, o kiti kaltina dvikalbį švietimą skaldymu – ispaniškai kalbančių imigrantų išskyrimu į atskirą grupę, kuriai niekada nelemta pilnai įsijungti į angliškai kalbančiųjų bendruomenę.

Kitas opus Amerikos mokyklų ir visos švietimo sistemos klausimas – mokinių teisė mokyklose sukalbėti maldą. Kongresmenas Ernest J. Istock Jr. – respublikonas iš Oklahomos, pasiūlęs leisti mokiniams melstis, nurodė, kad Amerikos bendrosiose mokyklose (public schools) labai nusmuko jaunimo moralė. "Tą dieną, kai iš mokyklų buvo išvaryta maldą, – kalbėjo jis, – į jas tuoj pat susirinko ginklai, narkotikai ir gaujos". Populiarius dešiniųjų pažiūrų dainininkas Carman savo koncertuose surinko apie milijoną parašų, remiančių reikalavimą, kad mokyklose būtų leidžiama melstis. Jis pabrėžė: "Kai mes pašalinome Dievą iš klasių, prie jų durų mums teko įrengti metalo detektorius".

Aukščiausias Teismas 1962 metais uždraudė melstis Niujorko valstijos mokyklose. Su tuo draudimu sutapo skyrybų, svetimavimo, lytinių ligų, smurtinių nusikaltimų skaičiaus augimas, padaugėjo netekėjusių motinų. Pateikdamas šiuos duomenis,

dainininkas pasakė, kad "kažkas negerai", jei taip yra.

Siūlymas sugrąžinti maldą į mokyklas paliečia Konstituciją. Todėl ją reikėtų papildyti, pakeisti Aukščiausiojo Teismo sprendimą. Primitant Konstitucijos pataisą, Kongrese reikėtų gauti ne paprastą, bet dviejų trečdalių balsų daugumą. Tai būtų gana sunku. Prezidentas Bill Clinton jau pareiškė, kad Konstitucijos keitimas šiuo klausimu būtų "blogas kelias".

Vašingtone uoliai veikia Valstybės ir Bažnyčios atskyrimo organizacija, kuriai priklauso įvairių politinių pažiūrų amerikiečiai. Ji jau pradėjo kovą prieš Konstitucijos papildymą ir giriasi surinkusi Kongrese 185 tvirtus balsus, pasisakančius prieš maldos sugrąžinimą į mokyklas. Šios organizacijos direktorius, kaip nekeista, yra kunigas Barry Lynn. Siūlančius grąžinti maldą į mokyklas jis vadina "religiniais dešiniųjų ekstremistais", pritariančiais televizijos pamokslininkui Pat Robertson. Anot jo, amerikiečiai turi pakankamai vietų, kuriose gali melstis. Todėl nesą reikalo tam naudoti bendrąsias mokyklas, į kurias susirenka įvairių tikėjimų ir įvairių pažiūrų mokiniai. Barry Lynn įrodinėja, kad po maldų grįžtų religiniai simboliai, vėliavos ir valstybės pinigų švaistymas įvairių religijų mokymui.

PREKYBA SU KINIJA

Prezidentui B. Clinton, besirengiančiam kelionei į Kiniją, paskelbus palankiausio prekybos režimo sąlygas, daug sunkumų sukėlė Kongresas, kuris panašias sąlygas pernai patvirtino 259-173 balsais. Tačiau šiemet prieš palankiausio režimo suteikimą Kinijai balsavo ir įtakingas demokratas, Atstovų Rūmų mažumos vadovas Dick Gephart. Mat, šiemet vyks svarbūs Kongreso rinkimai. Be to, atsirado ir kitų svarbių klausimų dėl Kinijos valdžios vykdomos politikos. Prieš 9 metus Kinijos valdžia įvykė masinės demonstrantų žudynės Tiannanmen aikštėje. Šią suaktį drąsiai, nežiūrėdami smarkaus lietaus, paminėjo Kinijos specialaus administracinio vieneto Hong Kong gyventojai. Apie 40,000 demonstrantų, susirinkusių į Hong Kongo aikštes, pasisakė už demokratiją ir laisvus rinkimus.

JAV Senato Žvalgybos komitetas tyrinėjo, ar vyriausybė neišdavė karinių paslapčių, leisdamas iškelti žinių tarnybų palydovus į erdves Kinijos raketomis. Taip pat tiriama, kokią įtaką dabartinei JAV vyriausybei 1996 metų rinkimuose turėjo Kinijos vyriausybės piniginių aukos demokratų partijai. Lėšų rinkėjas Johnny Chung Senato tyrinėtojams prisipažino, kad jis iš Kinijos kariuomenės pulkininko leitenanto gavo apie 100,000 dolerių demokratų partijos reikalams. Vėliau tie pinigai buvo sugrąžinti.

Prezidentas B. Clinton leido Kinijos raketomis iškelti 11 amerikietiško ryšių palydovų. Atremti respublikonų kaltinimus jam palengvina tai, kad buvęs prezidentas George Bush leido Kinijos raketoms iškelti devynis JAV stacionarius žemės palydovus.

Prezidentas Bill Clinton paaikškino, jog prekyba su Kinija Amerikai duoda 12.8 milijardų dolerių per metus. Kinija yra penkta svarbiausia prekybos partnerė. Nuo jos priklauso apie 170,000 darbo vietų Amerikoje. Prezidentas B. Clinton nevengė paaikškinti spaudai, kad "biznis yra biznis", o Kinija esanti svarbi, gal net pati svarbiausia Azijos žemyno galybė, kurią svarbu turėti tarp savo draugų ir sąjungininkų, nežiūrint to, kad joje žmogaus laisvių ir teisių srityse dar reikia laukti didesnės pažangos.

KELIAIS SAKINIAIS

• Ženevoje posėdžiavo branduolinių galybių atstovai. Šiam pasitarimui pirmininkavo Kinija. Pastoviosios Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narės atsisakė priimti į savo "klubą" Indiją ir (Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pima klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

OKUPACIJA TĘSIASI!

Lietuvos naujausių laikų istorija birželiui skyrė daug ypač skaudžių įvykių. Stalininės imperijos ultimatumą palydėjo atviras grasinimas, kad raudonoji kariauna įsibraus, nebelaukdama jokio atsakymo. Per keletą dienų sunaikintos visos valstybinės institucijos, uždaryti laikraščiai, išvaikytos organizacijos. Areštai ir žudynės. "Rinkimai", kai liepta "balsuoti" už iš anksto "išrinktus". Valkatos ir parsidavėliai tapo "vadovais". Tyčiojimas iš sąžiningo darbo. Ūkinė suirutė.

Bet okupantams to buvo maža. Pirmąsias savo siautėjimo metines jie sumanė pažymėti itin savitai – įvykdydami istorijoje dar negirdėto masto nusikaltimus, pradėdami masinį tautos naikinimą. Jei ne karas, neilgai trukus būtų buvęs įgyvendintas siekis "Lietuva – be lietuvių!". Pagal kraugerių planą, ištremtieji niekada nebeturėjo sugrįžti į gimtinę. Pradėta nuo inteligentijos, tarnautojų, mokytojų, menininkų, ūkininkų. Likusius tikėtasi nebesunkiai priversti užmiršti savo kilmę. Iš tikrųjų, jei po kurio laiko pasaulis ir būtų įrodęs šiuos nusikaltimus, jei net būtų nuteisęs budelius, tačiau genocido pasekmės jau būtų likusios nebeištaisomomis. Ryškiausias pavyzdys – Karaliaučiaus kraštas: gyventojai visiškai išžudyti, o atkeltieji kolonistai nesusigaudo, kas čia buvo anksčiau. To krašto istorija jų nedomina.

Visai Lietuvai išvengti tokios lemties padėjo tik nepalaužiama tautos kova ir Dievo apvaizda. Jei ne Birželio sukilimas ir nepriklausomybės atstatymas, jei ne visą dešimtmetį po karo vykusi ginkluota kova, Lietuva būtų amžiams išnykusi.

Kad save ypatingai demokratiškomis vadinančių šalių visuomenė šiandien rodo politinį aklumą, matome iš paskutiniųjų įvykių. Vos spėjo okupanto batai sutrypti Lietuvos vėliavą, kai jam paslaugiai atiduoti mūsų valsty-

bės ambasadų pastatai. Tarp tautinė teisė skelbia, kad ambasados teritorija yra neliečiama. Ambasados užgrobimas – pasikėsimas į valstybės suverenitetą. Tačiau eina jau devintieji Lietuvos nepriklausomybės metai, o ambasados dar tebėra okupuotos. Jose tebesėdi mūsų tautos budelių statybiniai! Ir štai Prancūzijoje šnekama, kokių kyšių reikėtų duoti imperininkams, kad jie sutiktų patys išsinešdinti. Gal atvežti "samagono"? Italijoje postringaujama apie tai, kad Lietuvai iki jos okupacijos nespėjusi sumokėti visos sumos už ambasados pastatą? O kur girdėta, kad vagis, pagrobęs išsimokėtinai pirktą turtą ir atsiuntęs jį pardavusiai bendrovei likusią sumą, taptų teisėtu jo savininku? Kurioje demokratinėje valstybėje išibrovėliui suteikiama nuosavybės teisė?

Kaip rodo vis sunkėjanti Latvijos ir Estijos padėtis, svetimieji gali valdyti kraštą, net išvedus iš jo svetimą kariuomenę. Per tą laiką, kol toji kariuomenė viešpatavo užgrobtose Baltijos valstybėse, vietiniai gyventojai buvo masiškai tremiami ir naikinami, o jų vietoje įkurdinti kitakalbiai kolonistai, kuriems įkalta į sąmonę, kad jie čia viešpataus amžiams. Dalį atkeltųjų sudarė pavergtų tautų budeliai: enkavedistai, kagebistai ir kitų naikinimo padalinių nariai. Per trumpą laiką pakeista tautinė gyventojų sudėtis. Argi tai nėra ypatingai sunkus tarptautinis nusikaltimas?

Nors ir negalima, bet iki šiol taip daroma. Lietuva tik šiomis dienomis į Baudžiamąjį kodeksą įrašė masinius trėmimus. Kada ten bus įrašyti masiniai svetimųjų atvežimai? Kada tarptautinėms organizacijoms bus pateikti galutinai suskaičiuoti duomenys apie šiuos nusikaltimus? Kada bus sudaryti tarptautiniai tribunolai jiems nagrinėti? Juk tik tada paaiškės, kiek tikrieji Baltijos valstybių šmeižto kampanijų tikslai.

Juozas Žygas

Okupantai žvėriškais trėmimais parodė savo tikrąjį veidą. Tautos valios jie nepalaužė, bet sukėlė neapykantos ir keršto jausmą. Tais savo trėmimais pagrindžio jie nesuardė. Nepaisant griežtai saugomų sienų, plačiai sklido žinios apie būsimąjį karą. Artėjančio karo galimybė žmonių nebegąsdino, nes dauguma jo laukė kaip išsigelbėjimo. Atrodė, kad pragaro jėgų siautėjimą tik karas begalėjo nutraukti.

Todėl pirmieji bombų sprogimai karo belaukiantiems žmonėms buvo kaip laisvės varpų skambėjimas. Tie sprogimai išgąsdino tik tuos, kurie okupantams tarnavo. Jau sekmadienio vidurdienį Savanorių prospektu sunkvežimiai pradėjo riedėti į Rytus. Jie buvo aplipę "geriausiais iš gerųjų" ir tais žydais, kurie jautėsi per vienerius okupacijos metus lietuvių tautai labai nusikalte.

Visi tie, kurie karo kaip išganymo laukė ir pagrindžiui priklausė, ėmėsi ginklo. Traukė, kas ką beturėjo, ką buvo paslėpę ar net užkasę.

Pakistaną – naujas atomines galybes, nes tai tik paskatintų ir kitas šalis pasigaminti atominį ginklą. Prancūzija ir Kinija pasisakė ir prieš sankcijų įvedimą. Visos šalys ragino Indiją ir Pakistaną elgtis labai atsargiai ir spręsti visus ginčus prie derybų stalo, o ne su branduolinėmis bombomis.

• Prancūzijoje prieš pat Pasaulio Futbolo taurės žaidynių atidarymą sustreikavo lakūnai, požeminių traukinėlių mašinistai ir geležinkelininkai. Į žaidynes, kuriose dalyvauja 32 valstybių vienuolikės, laukiama atvykstant maždaug milijono svečių. Žaidynės tęsis iki liepos 12 d.

• Atstovų Rūmų pirmininkas Newt Gingrich, kalbėdamas Izraelio parlamente (Knesset), pavadino Jeruzalę "jungtine ir amžina Izraelio sostine".

• Prezidentas Bill Clinton paskelbė, kad šiais metais valstybės biudžete liks perteklius – apie 39 milijardai dolerių.

DIENA, KAI ŠAUTUVAI "BALSAVO"

Sekmadienio vakare sukilėlių aktyvas jau buvo pasirengęs užimti svarbiuosius pastatus ir įrenginius. Žinoma, su tais – iškastais ar ištrauktais – ginklais nedaug ką buvo galima pasiekti.

Laimingu atveju, daugelis kauniečių žinojo, kad Parodos paviljonuose buvo ginklų sandėliai. Nakties metu pavyko į tuos sandėlius įsilaužti ir apsiginkluoti. O greitosios pagalbos automobiliais ginklai (šautuvai, kulkosvaidžiai ir šaudmenys) buvo išvežioti strateginių pastatų užėmimui ir jų saugojimui. Tais ginklais apsiginklavus, jau buvo galima drąsiau veikti. Ankstų pirmadienio rytą visos Kauno milicijos nuvados jau buvo sukilėlių rankose.

Antras pagrindinis laimėjimas buvo telefono centrinės, radiofono ir radijo stoties užėmimas. Buvo rašyta, kad sunaikinta Vilijampolėje buvusi kariška telefono centrinė. Ta istorija iš tikrųjų yra kiek kitokia. Kuomet pirmadienio rytą per Kauno radiją buvo paskelbta apie Nepriklausomybės atstatymą, netrukus mieste prasidėjo susišaudymai. Iš karinės centrinės kažkas paskambino į Kauno miesto centrinę. Ją užėmę sukilėliai atsiliepė vokiškai. Tada karinėje centrinėje kilo panika. Okupantai pamėnė, kad Kauno centrą jau užėmė vokiečiai. Tokiu būdu Kaunas išvengė didesnių

nuostolių ir sunaikinimo. Okupacinės kariuomenės daliniai, buvę kairiajame Nemuno krante ir Žemaitijoje, traukėsi į Rytus, aplenkdami Kauną. Tuo pačiu Kaunas išvengė ir didelių žudynių.

Tas spontaniškas tautos sukilimas įeis į žymiausių ir garbingiausių tautos įvykių istoriją. Ir praeityje yra buvę sukilimų, bet jie neturėjo tokio ryškaus tautinio atspalvio. 1831-ųjų ir 1863-ųjų metų sukilimai Lietuvai buvo labai nuostolingi ir turėjo skaudžių pasekmių. Tačiau jų metu kovota ne už Lietuvos, bet už "Rzeczpospolita" atstatymą. Sukilėlių valdomose vietovėse vykdavo iškilmingos pamaldos, kuriose būdavo pakartojama Liublino unijos priesaika.

Nors įvairūs kosmopolitai bando suteršti 1941-ųjų metų birželio 23 d. sukilimą, bet reikia tikėtis, kad jiems tai nepavyks! Visiems sukilimo dalyviams norima priimti "baltaraiščių" vardą, lyg tai būtų kokia dėmė. O sukilimo dienomis baltas raištis ir nuskusta galva buvo garbės ženklai. Raištis reiškė sukilimą, o nuskusta galva arba trumpi plaukai rodė, kad tai buvo išlaisvintas politinis kalinys! Abu buvo žmonių labai gerbiami. Tik "maskol-berniai" negalėdami atleisti, kad sukilėliai privertė juos gėdingai bėgti, visokiais būdais stengėsi juos pažeminti.

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

• Atstovų Rūmai 364-50 balsais, o Senatas 92-8 balsais vėl atkūrė maisto kortelių dalinimą legaliems imigrantams. Tos kortelės iš jų buvo atimtos 1996 m. šalpos reformų įstatyme. Maisto kortelių dalinimas buvo prijungtas prie paramos žemės ūkiui įstatymo. Jo įgyvendinimas kainuos apie 2 milijardus dolerių.

• Etiopija sustabdė karo veiksmus Eritrėjoje, kuri bandė prisijungti 160 kvadratinį mylių Etiopijai priklausančios pasienio žemės.

• Pagal naują įstatymą meksikiečiai, gavę kitos šalies pilietybę, galės pasilikti ir Meksikos pilietybę. Dvylika tokių dvigubos pilietybės dokumentų jau išdalino prezidentas Ernesto Zedillo. Pirmasis buvo Massachusetts Technologijos Instituto profesorius, Nobelio premijos 1995 metų laimėtojas chemijos srityje – dr. Mario Moli-

no. Dviguba pilietybę galės pasinaudoti milijonai JAV piliečių. Jie tik prarado Meksikoje balsavimo teisę ir kai kurias privilegijas bei teises.

• Serbijos artilerija, šarvuočiai ir sraigtasparniai pradėjo stiprų puolimą Kosovo provincijos kalnuose, kur veikia Albanų išsivadavimo armija. Po antpuolių serbai palieka sugriautus ir sudegintus kaimus.

* Gegužės 31 d. stiprus žemės drebėjimas nuniokojo šiaurinius Afganistano kaimus. Žuvo apie 2,500 žmonių, sužeista apie 3,000. Tarptautinė parama negali pasiekti nukentėjusių, nes drebėjimas, kurio stiprumas buvo 6.9 balai pagal Richterio skalę, užvertė kalnų takus. Parama siunčiama sraigtasparniais. Po drebėjimo prasidėjo smarkus lietus, sustabdęs gelbėjimo darbus.

• Suskilus vienam vagono ratui, Vokietijoje nuo bėgių nušoko greitasis keleivinis traukinys.

DĖL ŠVIETIMO ĮSTATYMO PATAISŲ

(Atkelta iš 1 psl.)

kapitalo dydis neribojamas. Tačiau žinoma, kad tokia sąlyga neriboja ir užsienio švietimo įstaigai. Todėl tautininkai siūlo bendrose su užsieniu švietimo institucijose užsienio kapitalo dalį nustatyti Švietimo ir mokslo ministerijos leidime ją steigti.

Abejojame ir dėl projekte siūlomų tarptautinio bakalau-reato mokyklų steigimo, nes

nežinomas tokių mokyklų statusas ir ypatumai. Šio tipo mokykla net užsienio šalyse yra retai sutinkama lavinimo forma, kuri nuo kitų švietimo įstaigų dažniausiai skiriasi tiktaite steigėjais.

Lietuvių tautininkų sąjunga su viltimi remia įstatymo pataisas, numatančias padidinti apskričių viršininkų teisę prižiūrėti, kaip apskrityje vykdoma bendroji valsty-

bės švietimo politika. Be abejo, dėl to gali prireikti keisti kai kuriuos savivaldybių teises reguliuojančių įstatymų straipsnius.

Savo pastabas dėl Švietimo įstatymo pakeitimų ir papildymų projekto atskirų straipsnių tautininkai pateikė Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui.

R. Giliauskas
LTS sekretorius

LIETUVOS VAIKAI

(Tęsinys. Pradžia - 23 nr.)

Tai buvo paskutiniai jo žodžiai, kuriuos mums pavyko išgirsti. 1942 metais gruodžio 10 d. Sverdlovsko kalėjime jį sušaudė.

Kadangi pas mus buvo patekusi dalis jo rūbų, tai mama juos skubiai susuko į vyrišką frotinį chalata, kurį, padedant šalia traukinio stovėjusiems žmonėms, pavyko jam perduoti.

Vagonuose buvo tvanku, labai norėjosi gerti. Kai kuriose stotyse kareiviai leisdavo mums atsinešti "kipiatoko" (virinto vandens). Tiesa, negaliu sau atleisti už padarytą kvailystę Naujojoje Vilnioje. Prisiprašėme kareivių, kad nuvestų į tualetą. Nuvedė keiliolika žmonių iš mūsų vagono. Grįžtant aš išmaišiau į stovinčių žmonių minią. Jie visi išsigandę žiūrėjo į mūsų ešeloną. Visi išvestieji sugrįžo į vagonus. Mane gi kareivėlis paliko minioje, matyt, pagailėjęs. Bet aš jam, nelabai mokėdama rusiškai, aiškinau, kad traukinyje liko mano mama ir sesuo, ir vis ročiau į traukinį. Jis pora kartų mane atstūmė ir toliau ramiai sau stovėjo sargyboje. Kadangi aš vėl pradėjau aiškinti, jog esu iš šio ešalono, tad giliai atsidusęs, mane į jį nuvedė.

Ką gi aš padariau? Juk galėjau puikiai pėsčia parkulniuoti į Vilnių, o ten jau tikrai būčiau radusi prieglobstį pas draugus ar gimi-nes. Bet buvau jauna, dar labai sąžininga, o svarbiausia, nepatyrusi bolševikų apgaulės ir žiaurumo...

Traukinys vis tolo ir tolo nuo Tėvynės, retkarčiais sustodamas ir išleisdamas mus "pod vagonami" (po vagonais). Sverdlovsko stotyje garšiakalbiais pranešė, kad prasidėjo karas. Mūsų nuotai-ka pagerėjo. Tikėjomės kad, karo audros greit praeis ir mes vėl grįšime į Tėvynę. Deja, nė sapne negalėjome susapnuoti, kokie vargai mūsų visų laukė.

Po trijų savaičių varginančios (daugelio jau ne kar-

Elena-Aldona

Endziulaitytė-Pivoriūnienė (tą aprašytos kelionės) buvome išlaipinti nedideliame miestelyje – Kamen na Obi. Laikiniai mus apgyvendino netoli Obės kranto esančioje mokykloje. Susinešėme savo menką mantą ir sugulėme ant grindų. Buvo daug moterų, senelių, vaikų, tačiau niekuomet neužmiršiu dviejų senelių Smetonų – Prezidento A. Smetonos brolio ir jo žmonos. Jų dukterė buvo išteklėjusi už generolo Raštikio. Jie buvo išvežti iš kaimo. Su jais išvežė ir psichiškai nesveiką sūnų, vilkintį ilgą rudą rūbą. Išvežti ir trys Raštikių vaikai: dvi mergaitės, viena – kokių 2-3 metų, kita – gal 4-5 metų ir trečias – kelių mėnesių kūdikėlis, kuris, matyt, buvo alkanas. Jis vis verkė, o senukai jį pastoviai nešiojo.

Kamen buvo nedidelis miestelis. Jame pasirodžius mūsų tremtiniais, apsirengusiems iš Lietuvos atvežtais, dar gražiais, tuo metu nesutrintais rūbais, būrys vaikų bėgdavo iš paskos šaukdami: "Žydai, žydai..." Tad pradžioje vienoms pasirodyti gatvėje nebuvo labai jauku.

Po kelių dienų NKVD darbuotojai visus išskirstė į darbovietes. Mes patekome į užmiestyje esančią plytinę. Apgyvendino mus nedideliame, iš rastų suręstame name-lyje. Čia atvežė ir kitus darbininkus. Tarp jų buvo ir minėtas Adomas Brakas su sūnumi Vidmantu. Kitas sūnus – Tautvydas, kiek žinau, trėmimų metu buvo pas motiną. Apie jų likimą niekas nežinojo. Atvežė ir dailininkę Bičiūnienę su sūnumis – Vaidėvučiu ir Rimantu bei dukterimi Jūrate, Dargužienę Lidią, Slesoraitienę su sūnumis ir dukra, notarą Brazaitį su žmona.

Gyvenome visi viename nedideliame kambaryje. Miegojome, sugulę ant grindų. Kasdien eidavome dirbti į plytinę. Aš išvis neatsimenu, kad už darbą mums būtų buvę atlyginta. Krovėme į krosnis plytas. Mūsų gražios va-

sarinės suknelės greitai nusi-dėvėjo. Tinkamo apavo neturėjome, pirštinių – taip pat. Specialios aprangos čia niekas nedavė. Netrukus nuo darbo rankų pirštai sutrūkinėjo ir pradėjo kraujuoti. Ypač skaudėdavo naktimis. Tačiau į darbą vis tiek reikėdavo eiti. Tad ir eidavome apsirišę rankų pirštus skudurėliais. Atsimenu, kad man teko padėti krauti plytas žilagalviui ir žilabarzdžiui senukui rusui. Žmona kasdien atnešdavo jam pietus: dubenėlį sriubos ir iškeptą pyragėlį su morkomis, bulvių košę, kopūstus ir uogienę. Senukas visuomet pusę atnešto pyragėlio duodavo man, sakydamas: "Do-čenka, pakūšai" (dukrelė, pavalgyk). Tie paprasti rusai, patys iškentę badą ir skurdą, buvo nuoširdūs, užjaučiantys ir tikrai labai geri. Tuo teko ne kartą įsitikinti.

Atsimenu, kaip plytinės valdžia liepė su kalkėmis patiemis išsibalinti kambarį. Kadangi niekas nemokėjo, pasi-šovė tai atlikti notaras Brazaitis, tvirtindamas, kad jis matęs, kaip tai daroma. Gavęs kibirą skystų kalkių skiedinio, jis pasiėmė grindims šluoti šluotą ilgu kotu ir pradėjo savo darbą. Maždaug po valandos iš to kambario išlindo žmogysta, apsirengusi geru kostiumu, pasirišusi kaklaraištį, bet nebeatpažįstama. Galva, veidas, rankos buvo baltos, visi drabužiai – baltiausiai aptaškyti, o "išbalintos" patalpos atrodė siaubingai. Po to vadovybė atsiuntė darbininkus, kurie viską iš naujo baltino. Ponia Brazaitienė labai pergyveno, kad vyras sugadino tokį gerą kostiumą. Brazaičiai buvo jau pagyvenę žmonės. Man, devyniolikmeči, tada atrodė net senyvi. Brazaitienė į darbą niekas nebevarė. Ji, būdama namuose, išvirdavo visiems pietus – didžiulį puodą kopūstų arba burokėlių sriubos. Produktus įsigydavome, keisdami juos į atsivežtus rūbus pas vietinius gyventojus. Rūbų negailėjome, nes tikėjomės greit grįžti į Lietuvą.

PASAULIS IR LIETUVA

* **GUDIJA: ATAKA PRIEŠ AMBASADAS.** Dauguma Minske esančių užsienio šalių diplomatų gali likti be pastogės. Baltarusijos Vyriausybė dar balandžio mėnesį išpėjo 22 ambasadorius bei įvairių misijų vadovus, kad jie turės palikti Drozdų pastatų kompleksą, nes jį esą reikia rekonstruoti. Lietuvos ambasada taip pat gali netekti pastato, kurio įrengimas valstybei kainavo beveik 100 tūkstančių litų. Lietuvos užsienio reikalų ministerija pareiškė oficialų protestą. Atsakomaisiais veiksmais grasina JAV, Prancūzija ir kitos šalys. "Diplomatijos istorijoje tokio įvykio dar nėra buvę", - teigė Lietuvos ambasados Baltarusijoje pirmasis sekretorius Dainius Trinkūnas. (ELTA)

* **AFERA.** "Lietuvos rytas" pranešė, kad kontrabandinio ypač retų knygų išvežimo iš Lietuvos aferoje dalyvavo Baltarusijos diplomatai. Pagrindinis veikiantis asmuo buvo Baltarusijos ambasados patarėjas kultūros klausimais Vasilij Žlutko, dabartiniu metu dirbantis Baltarusijos ambasados Maskvoje patarėju politikos klausimais. Laikraštis teigia, kad Baltarusijos diplomatai nesilaiko žodžio ir nepadeda susigrąžinti keletą neteisėtai iš Lietuvos išvežtų knygų. (INTERFAX)

* **PRISIJUNGIMAS.** Rusijos premjeras Sergej Kirijenka Rusijos ir Baltarusijos Sąjungos vykdomojo komiteto posėdyje išreiškė pasitenkinimą dabartine dvišale integracija. Pasak S. Kirijenkos, per 2 metus Rusijos ir Baltarusijos prekyba išaugo 1,8 karto. Tačiau Rusijos vyriausybės vadovas pareiškė, kad Baltarusija turi sumokėti skolas už energetinius resursus, o jos muitinės turi tikrinti į Rytus keliaujančias prekes pagal Rusijos įstatymus. Posėdyje dar nepavyko susitarti dėl sąjunginės TVR organizacijos sukūrimo. (ITAR-TASS)

* **FINANSAI.** Rygoje įvykusiame Latvijos ir Lietuvos finansų ministrų susitikime dviejų šalių ministrai sakė, kad šių valstybių einamųjų sąskaitų deficitų augimas yra viena svarbiausių ekonomikos problemų, tačiau teigė, kad deficitų augimą įmanoma suvaldyti. Latvijos einamosios sąskaitos deficitas išaugo nuo 5,5 proc. bendro vidaus produkto (BVP) 1996 m. iki 8 proc. BVP 1997 m., o Lietuvos - nuo 9,2 proc. BVP 1996 m. iki 10,1 proc. BVP praėjusiais metais. Latvijos finansų ministras Robertas Zylė spaudos konferencijoje pareiškė, jog jei šalies einamosios sąskaitos deficitas išaugs iki 10 proc. BVP, Latvija neatmeta galimybės įkurti stabilizavimo fondą. Lietuvos finansų ministras Algirdas Šemeta sakė, kad Lietuvos vyriausybė baigia rengti programą, kuria bus siekiama sumažinti šalies einamosios sąskaitos deficitą. (REUTERS)

* **IMPERIJA PUOLA TOLIAU.** Jungtinėse Valstijose apsilankęs Latvijos ministras pirmininkas Guntaras Krastas pareiškė, kad jis mano, jog Rusija ir toliau darys spaudimą Latvijai, kad ši dar labiau palengvintų pilietybės įgijimą šalyje gyvenantiems rusakalbiams. Pasak Krasto, Rusija gali pareikalauti net "automatiško" pilietybės suteikimo. Kartu Latvijos premjeras išreiškė viltį, jog pilietybės įstatymo pataisos, kurioms ketvirtadienį pritarė šalies parlamentas, įtikins Maskvą būti sukalbamesnę. (REUTERS, LETA)

* **SANKCIJOS.** Svarbus Rusijos diplomatas pokalbyje su BNS pranešė, kad Rusija nesirengia atsisakyti "ekonominio poveikio priemonių" Latvijai, ir numato panaudoti efektyvesnes sankcijas, nukreiptas prieš tas Latvijos įmones, kurios palaiko radikalias nacionalistines politines jėgas. Centrinis Rusijos bankas pranešė apie pasirengimą uždaryti "Parekss banka" Maskvos filialą. (BNS) Rusijos Jūrų laivyno tarnyba pranešė, kad Rusijos jūrų ir upių laivų kompanijos nuo šių metų kovo dvigubai sumažino savo laivų lankymąsi Latvijos uostuose. Rusijos transporto ministro pirmasis pavaduotojas Viktor Berezin pareiškė, kad jo žinyba nedavė jokių nurodymų imtis poveikio priemonių prieš Latviją. (INTERFAX)

* **GINKLUOJASI.** Karaliaučiaus (Kaliningrad) srityje dislokuotos Rusijos priešlėktuvinės gynybos pajėgos apginkluotos nauju judriu raketiniu kompleksu S-300PS. Rusijos Baltijos laivyno vado pavaduotojas priešlėktuvinei gynybai gen. Fiodor Krisanov sakė, kad šio laivyno priešlėktuvinė gynyba šiuo metu stipriausia Rusijoje. (ITAR-TASS, BNS)

* **VILKINIMAS.** Vladimiro Žirinovskio siūlymu Rusijos Valstybės Dūma nutarė atidėti iki rudens uždarus svarstymus, skirtus sutarties START-1 vykdymo ir sutarties START-2 ratifikavimo problematikai. (ITAR-TASS)

* **SUPAŽINDINIMAS SU ISTORIJA.** Latvijos Seimas nurodė Vyriausybei, kad Latvijos diplomatinės atstovybės užsienio šalyse turi supažindinti šias šalis su deklaracija dėl Latvijos okupacijos. Seimo sprendime taip pat nurodoma, kad šią deklaraciją būtina išplatinti kaip JTO dokumentą. Vyriausybė turi pasiūlyti JTO, kad ši tarptautinio teismo pareikalautų padaryti konsultacinę išvadą - kokius tarptautinius įsipareigojimus pažeidė SSSR, okupavusi Latviją, ir kokios yra šio pažeidimo juridinės pasekmės. (BNS)

PASKUTINĖS MIŠIOS

Tenka pranešti dar vieną nelinksmą žinią: lietuviai neteko savos parapijos Gary mieste, Indianos valstijoje. Iki šios parapijos nuo Čikagos automobiliu reikėdavo važiuoti maždaug vieną valandą. Tačiau gegužės 17 d. čia, šv. Kazimiero bažnyčioje Mišios buvo aukojamos paskutinį kartą. Jas aukoję Gary diecezijos vyskupas Dale J. Melczyk ir ilgametis šios parapijos klebonas, prel. Ignas L. Urbonas.

Atsisveikinome su 1917 metais senųjų ateivių įsteigta parapija, kuri daugelį metų telkė lietuvius, sunkiai dirbusius plieno liejyklose. Pirmiausia čia buvo pastatyta bažnyčia, kuri 1928 m. tapo mokykla, nes 1927 m. išaugo didesnis bažnyčios pastatas.

Pradžios mokykla veikė iki 1966 metų, kuomet pradėjo sparčiai keistis ne tik tautinis, bet ir rasinis šios vietovės vaizdas. Kaip jau ne kartą atsitiko ir kitose vietovėse, seniau čia gyvenusieji lietuviai, o ypač jų vaikai pradėjo keltis į kitas vietas,

nes čia pasilikti darėsi labai nebesaugu. Nors sekmadieniais į pamaldas atvykdavo nemaža lietuvių iš kitų vietovių, tačiau tai padėties nebeišgelbėjo. Nė kartą buvo užpultas ir pats klebonas. Todėl nutarta toliau neberizikuoti ir uždaryti šv. Kazimiero parapiją.

Likus savaitei iki paskutinių pamaldų, įvyko parapijos uždarymo banketas, kuriame dalyvavo labai daug lietuvių, atvykusių iš įvairių miestų, kuriuose dabar įsikūrę buvę parapijiečiai. Pasakyta daug nuoširdžių padėkos žodžių parapijos klebonui prel. Ignui Urbonui, seselei kazimierietei Janinai Galubickytei, kuri ypač rūpinosi lituanistine mokykla, ir kitiems parapijos aktyviesiems. Šiai parapijai priklausė gana daug jaunesnių, lietuvių kilmės žmonių, kurių dalis nors ir mažai lietuviškai bemokėjo, tačiau vis tiek domėjosi viskuo, kas lietuviška.

Klebonas I. Urbonas pasakojo, kad perimdamas šią parapiją, jis turėjęs du

tikslus: išlaikyti ją lietuviškai ir suburti jaunimą. Abu šie užmojai jam pavyko. Tačiau teko patirti ir nesėkmę. Iš ankstyvesnio Gary diecezijos vyskupo jis buvo sunkiai išprašęs leidimą perkelti šią parapiją į užmiestį. Tačiau vyskupas dėl nežinomų priežasčių tą leidimą netrukus atšaukė. Tuomet ir nebeliko kitos išeities. Prel. I. Urbonas persikėlė gyventi į Lemontą, į Pasaulio Lietuvių centrą, kur talkins Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijai.

Prel. I. Urbonas gimė 1910 m. gruodžio 5 d. Vėlniškių kaime, Nemunaičio valsčiuje, Alytaus apskrityje. 1930 m. jis baigė Alytaus gimnaziją, o 1935 m. – Kauno kunigų seminariją ir Vytauto Didžiojo universitetą. 1935-37 metais buvo Želvos parapijos vikaru, o po to daugiau kaip metus – Varėnos parapijos klebonu. 1938 metais pradėjo dirbti Kaišiadorių vyskupijos kurijoje ir globėjo jaunimo organizacijos.

(Nukelta į 6 psl.)

GRAUDŽIŲ NEKROLOGŲ NERAŠYKIT...

Vėly gegužės vakarą išgirdau žinią, kad šią žemišką kelionę užbaigė gražių pietų Suvalkijos laukų sūnus, a. t. daktaras Aleksas Zotovas.

Jis gimė 1921 m. sausio 11 d. Augo Bartininkų apylinkėje, Vilkaviškio apskrityje. Pradžios mokyklą baigė Bartininkuose. Nuo 1932 iki 1938 metų lankė Vilkaviškio Dr. Jono Basanavičiaus gimnaziją. Ją baigęs, įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultetą, norėdamas tapti gydytoju, t. y. sekti savo tėvo pėdomis. Vos spėjęs išlaikyti valstybinius egzaminus, 1944 metų birželio 11 d., artėjant "raudonajam tvanui", kaip ir daugelis, jis pasitraukė į Vakarų.

A. Zotovas dirbo gydytoju Austrijoje ir Šveicarijoje, o karui pasibaigus išvyko į Argentiją. Ten išlaikęs valstybinius egzaminus, toliau tęsė gydytojo darbą. 1959 m. atvykęs į Ameriką, trumpą laiką dirbo Euclid, Ohio ligoninėje rezidentu. Pasiruošęs valstybiniais egzaminams ir sėkmingai juos išlaikęs, jis apsigyveno Detroite ir ten dirbo rentgenologu iki pat išėjimo į pensiją. 1990 metais jis apsigyveno Floridoje.

Dr. A. Zotovas iš pat jaunystės mėgo sportuoti ir buvo didelis sporto entuziastas. Žaisdavo futbolą, krepšinį, bet ypatingai mėgo stalo tenisą. Kurį laiką jis šioje sporto šakoje net atstovavo Vilkaviškio gimnaziją.

Gimnazijoje tuo laiku brendo tokie poezijos talentai, kaip Kazys Bradūnas, Balys Auginas, Vytautas Eidukaitis, Viktoras Miliūnas, Juozas Gražulis ir kiti. Gal dėl to ir Aleksas ėmė bandyti jėgas poezijoje. Labiau šiam darbui jis atsidėjo, jau būdamas pensininku. Labai mėgo muziką. Neatsitiktinai ne vienam jo eilėraščiui lietuvių kompozitoriai parašė muziką. Dainos, kurių autorius yra A. Zotovas, jau senokai skamba koncertuose.

Dar viena jo mėgiama

sritis buvo filosofija. Jis buvo giliai išstudijavęs daugybę žymių filosofijos veikalų. Puikius šios šakos knygų rinkinius dr. Aleksas padovanojo Lietuvos mokslo įstaigoms.

Aleksas Zotovas mirė gegužės 24 dieną St. Peterburge, Floridoje. Kaip jo paties pageidauta, kūnas bus sudėgintas ir pelenai paskleisti virš tėviškės laukų. Tesuteikia Viešpats Tavo sielai amžiną ramybę.

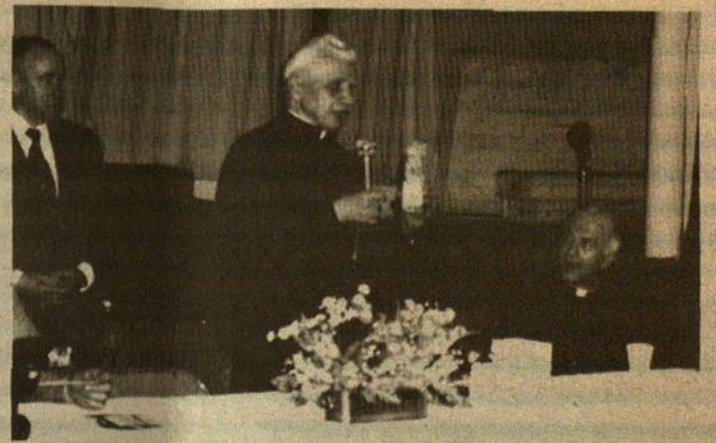
Vytautas Maurutis

TESTAMENTAS

Aleksas Zotovas

Kai laikas ir man išsibaigs
Krūtinė pavargs jau alsuot,
Prašau tuoj paverst pelenais
Mane, ir miške ar laukuos
Paskleisti. Nereikia gėlių,
Graudžių nekrologų rašyti,
Nedrumst sietuvų ir gylių
Kurias išbraidžiau dar jaunystėj.
Tegul su manim jos nurimsta.
Jei liks kas vertinga gyviems, prašau
Išskirstyt, kaip kitur surašiau.

Nuotraukoje (iš kairės): parapijos komiteto pirmininkas Kazys Domarkas, prel. Ignas L. Urbonas, vysk. D. Melczyk

Sibire kentėjusiai

A. † A.

**ANTANINAI VARKALAITAI
– BALTRUŠIENEI**

1998 m. gegužės 20 d. mirus Kaune, mano gili užuojauta broliui PETRUI VARKALAI, gyvenančiam Anglijoje.

*Bendrąklasė, Antosėlės draugė
Katarina Viršilaitė-Pečkaitienė*

Lemont IL, USA

Buvusiai Korpl Filiae-Lithuania pirmininkei,
Sibiro tremtinei

A. † A.

**ANTANINAI VARKALAITAI
– BALTRUŠIENEI**

mirus, jos broliui, filisteriui PETRUI VARKALAI ir visoms filijoms reiškiame gilią, nuoširdžią užuojautą.

*Korpl Neo-Lithuania
vyr. valdyba*

A. † A.

VYTAUTUI GIRDVAINIUI

mirus, jo žmonai Korpl Neo-Lithuania vyr. valdybos sekretorei VITAI GIRDVAINIENEI ir broliui KĘSTUČIUI reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

*Korpl Neo-Lithuania
vyr. valdybos nariai:
Eduardas Modestas
Daiva Meilienė
Algis Augaitis
Vaclovas Mažeika*

A. † A.

VYTAUTUI GIRDVAINIUI

staiga mirus, jo žmonai VITAI, broliui KĘSTUI, giminėms ir artimiesiems reiškiame giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

*Rūta ir Rimas Anelauskai
Rūta ir Rimas Mulokai
Irena ir Stasys Petravičiai
Ramunė ir Gintas Vitkai*

Los Angeles, CA

PASKUTINĖS MIŠIOS

1939 m. jis buvo Lietuvos atstovų delegatu "Pax Romano" studentų kongrese Vašingtone.

Lietuvoje kun. I. Urbonas dirbo iki antrosios sovietų okupacijos. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945-49 metais

(Atkelta iš 5 psl.)

tapo Bonos universiteto lietuvių studentų kapelionu. 1949 m. šiame universitete jam suteiktas filosofijos daktaro laipsnis. Tais pačiais metais jis atvyko į JAV ir kuni-gavo East St. Louis, IL – vie-

tinėje lietuvių parapijoje. 1954 metais jis persikėlė į šv. Kazimiero parapiją. Joje praleido daugiau kaip 40 metų ir pelnė didžiulę parapijiečių pagarbą.

Edvardas Šulaitis

Paskutinės Mišios šv. Kazimiero parapijoje, Gary, IN. Dešinėje – prel. I. L. Urbonas E. Šulaičio nuotr.

PIRMAJĄ TAUTINĘ OLIMPIADĄ PRISIMENANT

Išpūdziais iš tų dienų pasidalino B. Didžiulytė-Miklienė:

"Pirmoji Lietuvos tautinė olimpiada, įvykusi prieš 60 metų, įrėžė neišdildomą žymę. Atmintyje liko olimpiados atidarymas valstybiniame stadione, Prezidento Antano Smetonos sveikinimas bei linkėjimai sportininkams, visų dalyvių giedamas Lietuvos himnas, olimpinė vėliava stiebe, olimpinė liepsna aukure. Iškilmingai skambėjo sportininkų priesaika, kurią tikėtų pakartoti, pradedant ir šių metų olimpiadą. Prisimenu sportininkų parodą – išdidžiai žygiavome pro tribūną, o žiūrovai labai plojo ir šaukė: "Valio!" Ypač plojimų

Edvardas Šulaitis

negailėta Vilniaus krašto sportininkams su Pranu Žizmaru priekyje ir Amerikos lietuviams.

Įvairios varžybos tęsėsi pora savaitžių. Labai gaila, kad mano laimėti medaliai: aukso – už tinklinį ir bronzos – už krepšinį dingo, kuomet reikėjo trauktis į Vakarus, bėgant nuo raudonųjų, besiveržiančių įsiveržimo į Lietuvą".

Iš mūsų gerbiamos veteranės Bronės sužinojome daug įdomių dalykų. Įspūdingas buvo olimpiados tinklinio finalas, nes jame Bronė kovojo prieš savo seserį Valeriją – Latvijos lietuvių tinklinio komandos kapitoną. Čia laimėjo Bronės vadovaujama

komanda 2-1.

Krepšinyje jos vadovaujamai komandai sunkiau sekėsi, nes pusfinalyje 10-7 pralaimėjo "Aušros" mergaičių gimnazijos rinktinei. Tačiau rungtynėse dėl bronzos medalių ji įveikė Biržų gimnaziją 9-6.

Neseniai seserys – Bronė Miklienė ir Valerija Zentinš – buvo susitikusios Floridoje, kurioje Bronė gyvena. Jos gerai atsimena tą kovą dėl olimpiados tinklinio aukso medalių. Abi norėjo laimėti, tačiau Valerija turėjo pasitenkinti sidabru.

O šiemet lietuvių sportininkai iš viso pasaulio susirinko į II tautinę olimpiadą Lietuvoje.

GRAŽI SUKAKTIS

Halina Dilienė, kurią pažįstame kaip garsiojo mūsų kompozitoriaus prof. Vlodo Jakubėno seserį, kovo 30 d. atšventė savo 90-ąjį gimtadienį. Kaip žinome, jos žymusis brolis, kuris buvo gimęs tik 4 metais anksčiau už ją, amžinybėn iškeliavo 1976 metais.

Halina jau seniai gyvena Čikagoje. Gimusi 1908 m. Povilo ir Halinos Jakubėnų šeimoje Biržuose, visą gyvenimą buvo veikli lietuvių evangelikų reformatų tarpe. Tai ji paveldėjo iš savo tėvo, kuris pradžioje darbavosi evangelikų reformatų parapi-

joje Biržuose, o vėliau buvo išrinktas Lietuvos reformatų bažnyčios superintendu. Jis taip pat buvo ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Evangelikų teologijos fakulteto dekanu ir profesoriumi. Sukaktuvinėkė Halina dar ir šiuo metu yra išeivijos lietuvių evangelikų reformatų kolegijos prezidentė, eina šios kolegijos leidžiamo žurnalo "Mūsų sparnai" redakcinės kolegijos narės pareigas.

Halina, baigusi Biržų gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo universitete humanitarinius mokslus, bet nespė-

jo išlaikyti egzaminų, nes reikėjo bėgti nuo raudonųjų. Pasitraukusi į Vokietiją, o vėliau į Ameriką, ji augino 3 vaikus: dabartinį profesorių Julij, Rolandą ir Eriką, bei prižiūrėjo senus tėvus. Beje, dukra Erika Brooks irgi yra aktyvi lietuvių evangelikų reformatų tarpe, mokytojauna lituanistinėse mokyklose, yra kompozitoriaus V. Jakubėno draugijos sekretorė.

Sukaktuvinėkės Halinos vyras kun. Povilas Dilys, kuris mirė 1995 m. vasarą, buvo Čikagos lietuvių evangelikų reformatų bažnyčios gen. su-

Vasaros džiaugsmas ŽVAIGŽDŽIŲ LIETUS – DAINŲ ŠVENTEI

1998 m. liepos 1 d. Lietuvos operos ir baleto teatre – tarptautinė baleto žvaigždžių šventė. Joje dalyvaus Yomiko Takeshina (Japonija) su partneriu iš Prancūzijos Stephan Dalle. Šie artistai 1997 m. Tarptautiniame Serž Lifar baleto konkurse apdovanoti pirmąja premija ir specialia dovana kaip geriausia konkurso pora. Koncerte matysime čekę Darią Klimentovą, koncertavusią įvairiose pasaulio šalyse, o nuo 1996 m. dirbančią Anglijos Valstybės baleto prima balerina. Susitiksime su jos tėvynainiu – Stanislavu Fečo, Čekijos Valstybės teatro solistu, Rudolfo Nurijevo premijos laureatu. Šoks Rusijos Imperijos baleto solistai – lietuvių kilmės artistas Gediminas Taranda ir Olga Pavlova. Pamatysite daug Lietuvos baleto žvaigždžių. Visi jie šoks klasikinius Michailo Fokino, Mariaus Petipa, Antono Dolino kūrinius, taip pat ir šiuolaikinių choreografų Džordžo Balančino, Rolano Peti, Keneto McMillan kompozicijas.

Lietuvių baletmeisteris

Jurijus Smoriginas specialiai šiam vakarui sukūrė M. Ravelio "Bolero", skirtą baleto solistei Nelei Beredina, kuri šiame koncerte atsisveikins su žiūrovais. Tai artistė, daugiau nei dvidešimt metų garsinusi Lietuvos baleto meną tėvynėje ir daugelyje užsienio šalių. Ji šoks su ilgamečiu savo partneriu Petru Skirmantu, kuris yra šio renginio sumanytojas, meno vadovas ir režisierius.

Turėsite išskirtinę progą išgirsti Lietuvos Valstybinį simfoninį orkestrą, diriguojamą Juozo Domarko, bei pianistą Povilą Jaraminą.

Koncerto vadovai – Lietuvos televizijos žvaigždė Sigita Stankevičiūtė ir garsus muzikologas Viktoras Gerulaitis. Šventinio vakaro metu bus galima išgysyti naujausią Livijos Gulbinaitės knygą apie Lietuvos baleto žvaigždes "Akimirkos vaikai". Jūsų laukia daug malonių netikėtumų. Renginio globėjos – ponios Alma Adamkienė ir legendinė balerina Maja Plišeckaja. Biletų kainos – 10 ir 20 JAV dolerių.

Po koncerto būsite pakviesti į balių, kuriame dalyvaus Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus, Lietuvos Vyriausybės, Seimo nariai ir koncerto dalyviai. Bus proga gauti jų autografus. Balių rengia vienas prabangiausių Lietuvos restoranų "Stikliai". Pakvietimas į balių kainuoja 50 JAV dolerių. Bilietus ir pakvietimus galite užsisakyti pas Vitaliją Vasaitienę tel. 708 448-5930, faksas 630 257-9010.

Eglė Stankevičiūtė

Sukaktuvinėkė Halina Dilienė su dukra Erika Brooks.

E. Šulaičio nuotr.

perintendentu. Jis darbavosi vietinėje lietuvių parapijoje. Dešimtį metų išbuvo Toronto Išganytojo vardo liuteronų parapijos klebonu.

Garbinga Halinos Dilie-

nės 90-mečio sukaktis bus paminėta ši rudenį per lietuvių evangelikų reformatų metinį Sinodą, kuris įvyks rugsėjo 19-20 d. Čikagoje.

Edvardas Šulaitis

Jaunimo puslapis

Vasaros džiaugsmas

LIETUVIAI – "FOLKLIFE" ŠVENTĖJE

Garsusis Vašingtono Smithsonian institutas kiekvieną vasarą JAV sostinėje rengia didžiulę liaudies meno ir buities šventę. Į ją kviečiamos įvairios tautinės grupės iš Amerikos valstijų ir kitų šalių. Šiais metais yra pakviestos trys Baltijos valstybės: Lietuva, Latvija ir Estija. Tai puiki proga pasirodyti Amerikos visuomenei. Šiose šventėse apsilanko virš milijono žmonių ne tik iš Amerikos, bet ir iš viso pasaulio.

Šventė vyks birželio 24-28 ir liepos 1-5 dienomis, Vašingtono centre, festivalių aikštėje "The National Mall". Programa prasidės 11:00 val. ryto ir tęsis iki 5:30 vakaro. Kai kuriomis dienomis numatytos vakarinės programos, kurios tęsis iki 9:00 val. vakaro. Festivalio lankymas – nemokamas. Šalia baltijiečių dalyvauja Wisconsin valstijos, Filipinų ir Rio Grande/Bravo atstovai.

Lietuvos Kultūros ministerija į šį festivalį atsiunčia 50 liaudies amatininkų, muzikantų, šokėjų ir dainininkų. Iš Dzūkijos, Marcinkonių kaimo atvyksta etnografinis ansamblis. Iš Telšių dalyvauja ansamblis "INSULA", kuris supažindins su žemaičių dainomis, tautosaka, muzika ir šokiais. Iš Vilniaus atvyksta liaudies muzikos kapela "SUTARAS", sutartinių giedotojų grupė bei liaudies dainininkė. Dalyvauja liaudies meistrai bei menininkai: kalvis, tautinių rūbų audėja, medžio meistras, kiaušinių margintoja, tvorų tvėrėjas, graviuotojas, verbų rišėja, šiaudelių pynėja, "sodų" darytoja ir gintaro meistras.

Šventės lankytojus linksmins lietuviški ansambliai. Jie galės susipažinti su tautos amatais, paragauti lietuviškų valgių, atsigaivinti alumi ir įsigyti liaudies meistrų gaminių.

Šalia kasdieninės programos numatyti šie ypatingi renginiai:

1) birželio 24 d., 11:00 val. ryto – šventės atidarymas;

2) birželio 24 d., bus švenčiamos Joninės. Pavakaryje, apie 4:30 bus kuriamas "Joninių laužas". Joninių laužo programa bus nuo 5:30 iki 10:00 vakaro;

3) birželio 27 ir 28 dienomis šventėje dalyvauja Amerikos Lietuvių "Sodauto" ansamblis iš Bostono;

4) birželio 27 d., šeštadienį, 7:30 val. vakaro rengiamas "Subatvakaris", ku-

Kapela "Sutaras".

D. Lukienės nuotr.

riame dalyvaus visi iš Lietuvos atvykę liaudies meistrai, ansambliai ir muzikos kapela. Čia galėsime pabendrauti su menininkais, kartu pašokti, padainuoti, apžiūrėti liaudies menininkų kūrybą ir kai ką nusipirkti. Vakaro metu veiks bufetas ir baras. "Subatvakaris" vyks Latvių salėje, 400 Hurley Ave., Rockville. Maryland;

5) liepos 1 d. nuo 5:30 iki 9:00 val. vakaro bus bendras baltijiečių šokių vakaras, kur bus mokomasi liaudies šokių. Lietuviai pasirodys nuo 7:30 iki 9:00 val. vakaro;

6) liepos 5 dieną, nuo 5:30 iki 9:00 val. vakaro, bus polkų vakaras, kuriame gros baltijiečių, Wisconsin valstijos ir Rio Grande muzikantai.

Į Latvių salę galima nuvykti, iš Vašingtono važiuojant 1-270 į šiaurę. Išvažiuoti į RT28 į vakarus ir prie antrų signalinių šviesų pasukti kairėn į Hurley Ave. Latvių salė ir bažnyčia bus pirmieji pastatai kairėje gatvės pusėje. Ten rasite mašinų stovėjimo aikšteles.

Artimiausi viešbučiai nuo Latvių salės yra:

1) Doubletree Hotel, 1750 Rockville Pike, Rock-

ville, Md., Tel 301-468-1100 arba 1-800-222-TREE;

2) Ramada Inn, 1775 Rockville Pike, Rockville, Md., Tel 301-881-2300 arba 1-800-255-1775. Šie viešbučiai yra arti Vašingtono metro Twinbrook stotelės, iš kurios galima lengvai nuvažiuoti į miesto centrą ir šventės vietą. Reikia važiuoti Red Line. Miesto centre persėdus į Orange arba Blue Line, važiuokite iki Smithsonian stotelės. Baltiečių šventės vieta yra ten pat. Patartina į šventę važiuoti metro traukinėliais.

Jei į Vašingtoną vyksite autobusais su didesne grupe, praneškite Vašingtono komitetui, kad būtų galima žinoti dalyvių skaičių ir geriau suplanuoti "Subatvakarį". Išsamesnes žinias gausite, paskambinę Dalei Lukienei: (301) 983-0763, e-mail: lukasinc@aol.com

Liaudies menininkų kelionę į Ameriką apmoka Lietuvos Kultūros ministerija. Smithsonian Institutui organizaciniais reikalais talkininkauja Lietuvos ambasada ir JAV Lietuvių Bendruomenės Vašingtone paskirtas komitetas, kuriam pirmininkauja Dalė Lukienė.

MUZIKOS ŠVENTĖ PAŽAISLYJE

Birželio mėn 20 d.

20 val.

Pašto telekomunikacijos ir informatikos muziejaus kiemelyje
Rotušės a. 18

KAUNO KAMERINIS orkestras

Solistai: Vilhelmas Čepinskis

Pavel Berman (smuikas, Italija)

Dirigentas – Pavel Berman

Birželio mėn 21 d.

Veliuonos šv. Mergelės
Ėmimo į dangų bažnyčioje

KAUNO VALSTYBINIS choras

Meno vadovas ir vyr. dirigentas

– Petras Bingelis

Birželio mėn 21 d.

17 val.

Šv. Pranciškaus Ksavero
(Jėzuitų) bažnyčioje

VILNIAUS KVARTETAS

Solistas – prof. Algirdas Budrys

(Nukelta į 8 psl.)

IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė

(Tęsinys. Pradžia – 18 nr.)

Jei kitais požiūriais ir neišsišoksime, jūsų auksiniai dantys visada atkreips dėmesį. Jeigu jūsų tėvynėje ant priekinių dantų dedamos auksinės karūnėlės, pamastykite apie vizitą pas gerą dantų gydytoją. (Jeigu kreipsitės į vietinio universiteto stomatologijos fakultetą, tai jums kainuos palyginti nebrangiai).

Čia taip pat galioja pirmojo išpūdžio taisyklė. Pirmasis išpūdis sukuriamas per pačią pirmąją susitikimo minutę. Ištaisyti neigiamą pirmąjį išpūdį būna labai sunku. Jeigu jūsų kūnas skleidžia prakaito kvapą, jūs akimirksniu sukursite neigiamą pirmąjį išpūdį ir, net nežinodami kodėl, neužmegsite draugystės arba negausite darbo.

Atvykėliai dažnai pastebi, jog amerikiečiai rengiasi nerūpestingai. Patogumas – labai svarbu, tačiau dažniausiai laikomasi tam tikrų taisyklių. Kai į svečius iš Lietuvos atvyko mano pusbrolis, jis negalėjo suprasti, kodėl paprasčiau nedėvėti juodų kojinių su baltais sportiniais bateliais. Ką gi, amerikiečiai tiesiog taip nedaro. Jiegu norite pritapti, atidžiai stebėkite, kaip rengiasi jus supantys žmonės. Pamatysite, jog amerikiečiai nesivelka to paties rūbo antrą dieną iš eilės. Visose mano anksčiau aplankytose šalyse tai buvo visiškai normalu. Jei būsite atidūs, pastebėsite, jog rūbų spalvos ir medžiagos yra suderintos. Galite būti švariausi ir laisvai kalbėti angliškai, tačiau pagal jūsų rūbus bus galima akimirksniu nuspręsti, jog esate užsienietis.

Jeigu jau išstudijavote savo įpročius ir elgseną, padiktuotą aplinkos, kurioje užaugote, žinosite, ką reikia keisti. Pavyzdžiui, jeigu atvažiavote įsitikinę, jog versle su jumis rimtai skaitysis tik tada, jei būsite šaltas ir užsispyręs, nesišypsantis, besistengiantis laimėti kito sąskaita, žinokite, jog tokį požiūrį teks keisti. Jis neparemtas mandagumu, draugiškumu ar atvirumu. Arba, jeigu esate įpratę paduoti suglebusią ranką ir nuleisti akis, kaip priimta kai kuriose tautose, verčiau "amerikonizuokite" šį ritualą. Jeigu esate įpratę vėluoti į dalykinius susitikimus ir į pobūvius, nes jūsų šalyje į tai niekas nekreipia dėmesio, žinokite, jog čia tai yra svarbu.

Bendraudami su Ameri-

kos kompanijomis ar įstaigomis, stenkitės laikytis nustatytos tvarkos. Amerikos biurokratija yra sukūrusi savas procedūras, kurios užima laiko. Pasidomėkite, kokios tai procedūros, ir kaip jūs privalote elgtis. Kai kuriose šalyse būtina kreiptis tiesiai į viršininką, kad kas nors būtų padaryta. Amerikoje tai ne visada reikalinga. Žemesnio rango darbuotojai dažnai gali sutvarkyti daugumą reikalų. Kad pritaptumėte, reikia mandagiai ir kantriai elgtis su "sistema".

Yra dar viena kliūtis jums pritapti, kurios lyg šiol nepaminiu, tačiau su kuria, be abejonės, susidursite. Tai – ksenofobija. Tai skambus žodis, kuris iš esmės reiškia visko, kas nepažįstama ("užsienietiška") baimę. Dažniausiai ksenofobiją sukeliate ne jūs. Tai kito žmogaus problema. Jeigu nuoširdžiai pasistengėte pritapti, savo vaidmenį atlikote.

**Pradėkite pirmi,
bet neskubėkite**

Jeigu norite su amerikiečiais susidraugauti ar užmegzti kitokius santykius, turite pradėti pirmi ir po to neskubėti. Privalote pradėti pirmi dėl tos pačios priežasties, dėl kurios užsienietis jūsų šalyje turėtų pirmasis parodyti iniciatyvą. Taigi jūs, būdami užsieniečiais Amerikoje, privalote pirmieji žengti žingsnį.

Su amerikiečiais nesunku pradėti pokalbį. Jeigu nervinatės, taip ir pasakykite. Jeigu kambaryje per karšta, pradėkite pokalbį, tai pastebėdami. Klauskite apie bet ką. Klausinėkite apie šeimą, darbą, pomėgius, keliones, netgi apie gyvenimo būdą. Tik nepradėkite pokalbio pinigėmis, religinėmis, filosofinėmis ar politinėmis temomis. Geriausia parodyti nuoširdų susidomėjimą kitu žmogumi. Papasakokite truputėlį apie save ir išklauskite pašnekovą. Šypsena ir entuziazmas lydės jus ilgai.

Stenkitės nebūti "laiko vagimi". Niekas nesukelia stipresnio savanaudiškumo ir nuobodybės išpūdžio kaip žmogus, kuris per daug kalba ar per ilgai užsibūna. Parodykite, jog mokate susivaldyti, laiku užbaigdami pokalbį. Nelaukite, kol pašnekovas pasakys, kad privalo jus palikti. Laikas yra brangus visiems.

GARBĖS DAKTARAI

Lietuvos mokslininkų laikraštis "Mokslo Lietuva" gegužės 21 d. numeryje išspausdino straipsnį "Pasaulio dvasią atnešantys į Tėvynę". Jame plačiai aprašomas garbės daktaro vardo suteikimas Northern Illinois universiteto profesorius Romualdai KAŠUBAI ir California State universiteto Tarptautinės prekybos katedros vedėjai, prof. Irenai LANGE (Langytei). Pateikiame straipsnio santrauką.

Balandžio pabaigoje Kauno Technologijos universitete įvyko iškilmingas Senato posėdis, kuriame abiems profesoriams buvo įteiktos garbės daktarų regalias. Iškilmingoje aplinkoje buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Kauno technologijos ir Northern Illinois universitetų. Dešimčiai konkursą laimėjusių studentų ir doktorantų įteiktos stipendijos, kurias įsteigė JAV lietuviai.

Naujuosius KTU garbės daktarus – prof. Ireną Lange ir prof. Romualdą Kašubą – vienija tai, kurios biografinės aplinkybės. Abu mokėsi Kaune. Antrojo pasaulinio karo metu pasitraukė į Vakarų, kaip ir tūkstančiai kitų mūsų tautos sūnų ir dukterų. Patyrę sunkumų ir didelių nepriteklių, abu sugebėjo baigti tą patį Illinois universitetą, gavo puikų akademinį išsila-

vinimą, kuris atvėrė kelią vėlesniems laimėjimams profesinėje ir mokslinėje veikloje. Kai tik Lietuva atkūrė nepriklausomybę, abu profesoriai įsijungė į aukštojo mokslo pertvarkymą Lietuvoje, labai daug padėjo savo gimtojo miesto universitetams. Prof. R. Kašuba tapo Vytauto Didžiojo universiteto Atkuriamojo Senato, o vėliau ir Kauno technologijos universiteto Senato nariu.

Jeigu ne tėvai, mokslininkė nebūtų tapusi

KTU prof. Palmira Jucevičienė atkreipė dėmesį į tai, kad Irena, nuo jaunumės priversta suktis įvairiakalbėje aplinkoje, sugebėjo išmokyti ne tik anglų, bet ir rusų, prancūzų, vokiečių kalbas. Prof. Irena Lange jau 24 metus California State universitete vadovauja Tarptautinės prekybos katedrai, intensyviai dirba mokslinį darbą, paskelbė per 70 mokslinių straipsnių. Be to, profesorė yra George Washington universiteto adjunkto profesorė ir vizitaujanti profesorė Industrial College, Armed Forces, Forth McNair, Washington, D.C. bei Kaupakoreakoului, Helsinkio ekonomikos mokykloje Suomijoje. Mūsų tautietė

yra įvairių akademinių garbės korporacijų narė. Kaip konsultantė, ji dirba su U.S. Department of Commerce, Bureau of East-West Trade, National Aeronautics and Space Administration ir kt.

Dr. Stasio Bačkaičio (JAV) pakviesta, prof. I. Lange tapo KTU Administravimo fakulteto Patariamiosios tarybos nare JAV, daug padėjo, tobulinant studijų programas, stiprinant fakulteto materialinę bazę. Profesorės dėka į KTU atvyko daug gerų savo dalyko žinovų, o ne vienam kauniečiui dėstytojui jau yra tekę tobulintis ir JAV verslo studijų centruose.

Garbės daktaro vardą profesorė sakosi skirianti savo tėveliui Valdemarui Langiui, kuris Kaune buvo baigęs Karo mokyklą, o vėliau sovietų tremtyje išgyveno 12 metų, bei motinai, šiuo metu gyvenančiai Kalifornijoje.

Inžinierius iki kaulų smegenų

Romualdai Kašubai niekada nekilo abejonių, kuo būti. Inžinerija traukė nuo gimnazijos suolo. Gal įtakos turėjo ir kaimystėje gyvenęs studentas, inžinerijos mokinys Kauno universitete. Jis rodydavo knygas, brėžinius, lo-

garitminę liniuotę ir vis aišmanavo, koks sunkus dalykas esąs statika. R. Kašuba, pamatęs kai kurias linijas, nutarė, kad užduotis nėra sunki. Pamėgino. Išsprendė, nors ir padaręs vieną klaidą. Taigi, jei ne lemtingi istoriniai įvykiai, tai R. Kašuba inžinerijos būtų mokėsis Kaune. Deja, ten buvo lemta baigti tik keturias gimnazijos klases.

Prof. R. Kašuba daug jėgų skiria inžinerijos studijų esminiam pertvarkymui. JAV yra labai susirūpinusios patobulinti savo valstybės inžinerijos lygį, nes suprantama, kad nuo to priklausys Amerikos ateitis. Nieko stebėtino, kad prof. R. Kašubos inauguracinė paskaita ir buvo skirta inžinierių rengimo tobulinimui. Jis taip pat kalbėjo apie Northern Illinois universitete praktikuojamą inžinerijos kursų dėstymą humanitaroms bei kitiems neinžinerinių specialybių studentams.

Kauno technologijos universiteto rektorius prof. Kęstutis Kriščiūnas ir Northern Illinois universiteto prezidentas John E. LaTourette pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Svečias pabrėžė, jog bendradarbiauti turi viso pasaulio universitetai. O šių

dviejų universitetų ryšiai užsimezgė būtent per prof. R. Kašubą. Pasirašytoji sutartis atveria galimybes KTU studentams, doktorantams, profesoriams tikėtis jau ne vien moralinės paramos.

Beje, savo vardinę stipendiją studentams pažadėjo įsteigti ir naujasis KTU garbės daktaras prof. R. Kašuba.

Gediminas Zemlickas

Pokalbis "Kauno dienoje"

Northern Illinois universiteto prezidentas John E. LaTourette:

Lietuvoje lankiausi pirmą kartą ir esu laimingas, galėdamas pažinti puikų universitetą, jo kūrybingą profesūrą ir studentiją. Su universiteto rektorium prof. K. Kriščiūnu jau buvo tekę susitikti Amerikoje, kai jis, dalyvaudamas Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume, kartu su kolegomis lankėsi mūsų universitete. Šis susitikimas Kaune – ypatingas: su KTU pasirašėme bendradarbiavimo sutartį, prie kurios parengimo daug prisidėjo mūsų universiteto dekanas, prof. R. Kašuba.

Kalbėjosi
Aldona Kibirkštienė

PAŽAISLIO MUZIKOS FESTIVALIS '98

1998 m. gegužės 28 d. – rugpjūčio mėn. 30 d.

(Atkelta iš 7 psl.)

Birželio mėn 24 d. 19 val.	J.S. BACH – MIŠIOS H-MOLL Atlikėjai: Drotningholmo baroko ansamblis (Švedija)
Pažaislio vienuolyno bažnyčioje	Ericsson kamerinis choras Dirigentas – Eric Ericsson (Švedija)
Birželio mėn 27 d. 17 val.	Panevėžio vokalinis ansamblis "MUZIKA"
Palaimintojo Jurgio Matulaičio vienuolyne Žeimenos g. 6	Vadovas – Vytautas Tamulis Dirigentas – Vaclovas Augustinas
Birželio mėn. 28 d. 17 val.	RIMANTAS ARMONAS (violončelė) IRENA USS (fortepijonas)
Zapyškio šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje	
Liepos mėn. 5 d. 21:30 val.	Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienai
Kauno pilyje	ADOMAS MICKEVIČIUS – Lietuvių ir Prūsų žygių istorinė saktmė "KONRADAS VALENRODAS" (Premjera) Režisierė – Irena Bučienė
Liepos mėn. 8 d. 19. val.	J.HAYDN – oratorija "PASAULIO SUTVĖRIMAS"
Pažaislio vienuolyne	Atlikėjai: Lietuvos kamerinis orkestras Kauno valstybinis choras Solistai: Teresa Seidl (sopranas, Vokietija) Algirdas Janutas (tenoras, Lietuva) Benno Schollum (bosas, Austrija) Dirigentas – Lordas Yehudi Menuhin (Didžioji Britanija)
Liepos mėn. 11 d. 17. val.	Jurek Estreicher (vargonai, Šveicarija)
Šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje	
Liepos mėn. 12 d. 17 val.	Vokalinės muzikos vakaras "NUO BAROKO IKI XX AMŽIAUS"
Zapyškio šv. Jono (sopranas) Krikštytojo bažnyčioje	Solistės: Sabina Martinaitytė
	Rūta Žaikauskaitė (mecosopranas) Audronė Eitmanavičiūtė (fortepijonas)

Įteikiama KTU juosta Northern Illinois universiteto prezidentui Dr. John E. LaTourette.

Įteikus garbės daktarų regalias. Iš kairės: KTU Senato pirmininkas Dr. Ramutis Bansevicius, Garbės daktaras R. Kašuba, Northern Illinois universiteto prez. John E. LaTourette, p. Nijolė Kašubienė, p. Lili LaTourette, Garbės daktarė Irena Lange, KTU rektorius, prof. Kęstutis Kriščiūnas.

KARALIAI

Vladas Vijeikis

Anais gerais laikais, kad nerūpėjo "morgičiai", sąskaitos, brangstančios bulvės ir kiti kasdieniniai reikalai, dėmesys buvo nukreiptas į karalius. Mat anais laikais mėgome pasakas apie karalius. Tautosakoje daug pasakų apie karalius. Paskui sužinojau, kad senovėje net suaugę būdavo monarchistais.

Taigi, karaliai buvo beveik dėmesio centre. Jie buvo labai įdomios asmenybės. Karalaite atiduodavo gana kvailam. Jeigu jau mokėjai rašyti ir skaityti, tada tavo galimybės buvo daug didesnės.

Paskui iš istorijos sužinojau, kad ir Lietuva norėjo pasikviesti karalių. Tai buvo bene 1918-aisiais. O tas jau lietuviškai buvo pramokęs. Daug daugiau, negu politikieriai Amerikoje, kurie lietuvių susirinkime sugeba pasakyti tik "labas".

Tad nenuostabu, kad Anglijos karališkos šeimos nario apsilankymas Lietuvoje sukėlė šokių tokių susidomėjimą. Nors šis York hercogas – gana toli nuo karališkos karūnos, bet jeigu nėra tikro karaliaus, tai bent toks. Ir niekas nedrįso paklausti, ko jam reikia ir ką jis gali. Na, apie tai, kad jis nieko negali, visi gerai žinojo, tad ir neklausinėjo. Jis vakarieniavo su Seimo pirmininku "Stikliu" restorane. Kas mokėjo už vakarienę, o kas "tipsą" padavėjui davė, istorijoje neįrašyta.

Hercogas atvyko ne vienas. Jį palydėjo asmeninis sekretorius, jo padėjėja, atstovas spaudai, ginklanešys, du policininkai ir valetas, kuris rūpinasi princo garderobu, maitinimu, kai kuriais kitais reikalais.

– Tai bent gyvenimėlis! – šūktelėjo mano draugas Florijonas. – Turi ginklanešį. Kad aš būčiau turėjęs, kai bu-

vau kariuomenėje. Šautuvas buvo nelengvas. O to maitinimo tarno tikrai pavydžiu: žmonos virimas gerokai nusibodo (*šiuos žodžius jis ištarė pašnibždomis*). O išivaizduok sekretorę ir padėjėją. Viena laiko popierių, kita rašo.

Hercogas labai domėjosi KGB kalėjimu. O kur buvo jo tėvai, kada ten buvo kankinami žmonės? Kodėl smalsūs Lietuvos žurnalistai nepaklausė: "Kodėl anglai atidavė Lietuvą ir pusę Europos Stalinui? Kodėl jo dėdė maloniai kalbėjo su Hitleriu ir net pakėlė ranką hitleriškam saljutui?" Ir daug dar klausimų nebuvo pateikta. Žurnalistai suprato, kad šis hercogas neturi jokios galios ir tik savo pasismaginimui nutarė pažiūrėti, kaip gyvena Baltijos tautos, kurias jo giminės atidavė sovietams. Laikraščiai parašė, kad jis apsilankė, siekdamas patvirtinti Didžiosios Britanijos paramą Lietuvai. Kokią paramą? Juk jis neturi jokios galios! Jis net savo žmonos nesugeba patvarkyti.

Didžiosios Britanijos princas Antakalnio kapinėse uždėjo dirbtinių gėlių vainiką. Tai labai simbolizuoja Anglijos dirbtinumą.

Man daug geriau patinka tas pasakų princas, kuris ieškojo mergelės, pametusios batuką. O ko ieškojo šis princas? Vargu ar ir pats žino. Atvyko tik iš nuobodulio. Juk žinia, kad Anglijos princai ir net karaliai neturi ką veikti. Iš nuobodulio bežiovaujant gali žandikaulius išsisukti.

Prisimenu dar vienas pasakų karalių, kuris nuogas vaikščiojo. Jeigu šis būtų pasėkęs ano pavyzdžiu, būtų atkreipęs gal didesnę dėmesį. Reikia pripažinti, kad šiais laikais karaliai turi reikšmę tik kortų kaladėje.

Stebėtina, kad Lietuvos bajorai nedalyvavo princo suktuvėse. Kokia gera proga pasisukinėti tarp kilmingųjų! O taip pat buvo praleista puiki proga parodyti, kad Lietuva turi ne tik ponų ministerių, politikierių, komersantų, bet taip pat ir mėlyno kraujo piliiečių. Tai būtų pakėlę lietuvių vardą princo akyse. Na, gal kitą kartą. Juk princų ir princesių Anglijoje netrūksta.

SUGRĮŽK – LAUKSIU...

Kazys Simanonis

(Pabaiga. Pradžia – 19 nr.)

– Apie Gražiną Vaserytę nieko nežinote?

– Tikrai nežinome, bet Vasilijus tvirtina, kad mirė Vorkutoje.

– Mirė... – Gedimino balsas užsikirto. Sunkus kamuolys slinko per gerklę ir spaudė ašaras, kurių negalima buvo parodyti.

Buvęs klasės seniūnas kvietė visus sėstis į savo suolus, kad šitaip lengviau vienas kitą prisimintų (o jų tik per dešimt). Kalbėjo visi po truputį: kas nuoširdžiai su ašaromis, kas atsainiai, tarsi teisindamasis, kodėl dar gyvas. Mokytojai, gydytojai, docentai ir paprasti vargo kurmiai. Prabilo ir Vasilijus Voronka:

– Mes visi praėjome ilgą ir sunkų gyvenimo kelią. Buvo klasių kova – buvo ir klaidų. Bet užtat dabar, kai atgavome nepriklausomybę, turime dėti visas pastangas, kad palengvintume liaudies buitį, o po to lygiuotumės į išsivysčiusias Europos šalis...

– Nepamokslauk, Vasilijau. Sakyk, ką veiki, kad taip nusipenėjai? – pertraukė jį humoristas Vacys.

– Tunka žmonės ne vienu nuo baltos duonos, – Vasilijus pyktelėjo, leisdamas suprasti, kad ir liga gali būti nutukimo priežastis, – bet aš jos veltui nevalgau. Stengiamės komercinius bankus, teikiame kreditus visiems – tegu gyvuoja verslininkai. Mums trūksta kapitalo. Matau čia sėdi ir Gediminas Daugėla. Žinau, kad jis atvyko iš Amerikos. Jūs visi ten tapote kapitalistais, tad padėkite mums atsistoti ant kojų!

– Kam? – vėl pertraukė jį Vacys. – Ar mirštančiam liūtui?

Pasigirdo replikos iš visų pusių. Gediminas tylėjo. Mintimis bėgo per nuniokotą tėviškę, išblaškytus žmones. Kaip ją beprikelti, kaip su-

grąžinti ištremtuosius? Vasilijai ir į jį panašūs karjeristai jos neprikels, o visiškai sunaikins. Kapitalo, kuris tenkintų besočius "mirštančius liūtus", jis neturi. Čia atsivežė tik mylinčią širdį, protą ir patirtį, kurią mielai paaukotų Tėvynei, bet šito "jiems" nereikia. Nereikia nei istorinės tiesos, nei jo ir kitų išeivių taip kruopščiai krautų mokslo ir meno turtų, nei išsaugotos lietuviybės, tautinės kultūros... Jiems reikia kapitalo! Kapitalas – kirvarpų rankose! Cha! Nebėra tos tėvynės, į kurią jis taip norėjo sugrįžti. Nebėra Gražinos, kuri kovotų už jos ateitį. Ką gali nusenęs Topylis? Baigta. Jis susiras seserį, jei dar gyva, pasisvečiuos, pasikalbės su tais, kurie jį dar mena, prisimins jaunystės kovas, pasiguos ir atgal... lyg paukštis rudenį į šiltuosius kraštus.

Kažkas nutraukė repliką, prašė tylos. Visiems sustojus, seniūnas skaitė mirusių klasės draugų vardus:

Pranas Tuskenis – žuvo partizaninėje kovoje;

Janė Talutytė – žuvo aviarijoje;

Gražina Vaserytė – nepatvirtintomis žiniomis mirė Sibire;

Tuo tarpu nelauktai prisivėrė klasės durys, vidun žengė dar viena žilaplaukė.

– Ne, manęs dar nelaidokit – aš dar gyva!

– Gražina! – visų lūpos kartojo jos vardą, tik Vasilijus ilgai jas užčiaupė.

Neminėkim tų jausmingų žodžių, ašarų, bučinių, neišskaičiuosim skanėstų ir gėrimų prie vaisių stalo. Gal tik pasiklausysime, ką tyliai tarpusavy kalba Gediminas su Gražina, vaikštinėdami mokyklos abiturientų pasodintų ąžuoliukų alėjoje.

– Tu daug iškentei, Gražina, čia pasilikusi? Neišvengei ir Sibiro?

– Daug, bet mano vargai – tik lašas jūroje, palyginus su visos tautos kančiomis.

– Pasakok, aš noriu viską žinoti. Aš negalėjau tavęs pamiršti visą gyvenimą, bet ir sugrįžti negalėjau, kaip buvau žadėjęs.

– Žinau jūsų nelengvą kelią. Mes gi kovojome, kol galėjome. Buvau medicinos sesuo, padėjau miško broliams. Baisūs metai! Jie krito vienas po kito lyg lapai rudeni. Ir tu būtum žuvęs... Džiaugiuos, kad likai gyvas, kad grįžai. Kova dar nebaigta...

– Tu grįžai iš Sibiro ir vėl tęsi kovą? Dėl ko?

– Taip. Dabar aš jau gydytoja, dirbu "Caritas" žinioje. Mes kovojame už žmogų ne tik socialine, bet ir dvasine prasme.

– Aš grįžau, o jaučiuosi nebereikalingas. Manęs nenori pripažinti savu. Nejaugi aš jau svetimas?

– Kai kas to norėtų, bet ne jiems kalbėti apie tautos vienybę, ne jiems spręsti jos likimą. Jie patys susvetimėjo, parsidavė. Per penkiasdešimt metų jų sąmonę užvaldė valdžios ir turto troškulys, ir ne taip greit pavyks juos grąžinti į tiesos kelią. Bet mes nenustojame vilties...

– Ar jūsų daug?

– Nedaug, bet mus remia visi dori žmonės, jei ne materialiai, tai moraliai. O tai jau daug! Tai reiškia, kad tauta dar gyva, nors ir išblaškyta po visą pasaulį.

– Buvau netekęs vilties, bet matau... tu dar gyva. Gyva ir Lietuva. Aš grįšiu tau padėti. Jei ne visam laikui (manęs juk nenori pripažinti "mirštantis liūtas"), tai bent kaip paukštis, kaip lakštingalėlė grįžtanti kasmet į gimtinę, nors "piemens išdraskė jos lizdelį, vanags išgaudė mažus vaikelius".

– Sugrįžk, lauksiu!

Kartojame pranešimą!

KREIPIMASIS Į ČIKAGOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ NARIUS

Lietuvių Tautinių namų narių metiniame susirinkime, įvykusiame 1997 metų lapkričio 8 d. buvo nutarta likviduoti Lietuvių Tautinių namų organizaciją. Balsų prieš likvidavimą nebuvo. LTN direktorių tarybai pavesta eiti likvidacinės komisijos pareigas.

Jau anksčiau LTN valdyba ragino visus narius atsiimti savo įnašus, pateikiant išdininkui beprocentinės paskolos lakštus. Apie 80% paskolų sumos jau atsiimta, bet

dar yra neatsiėmusių. Prašome visus tai padaryti iki 1998 m. rugsėjo 1 d. Jei paskolų lakštai dėl kurių nors priežasčių yra dingę, praneškite apie tai raštu LTN išdininkui Osakarui Kremeriui šiuo adresu: 1005 Sherwood Drive, La Grange Park, IL 60526-1551, tel. (708) 354-7374. Išdininkas, gavęs jūsų pranešimus, patikrins pagal turimus įnašų sąrašus ir paskolas tiems asmenims grąžins. Jei narys yra miręs, jo paskola gali būti išmokėta likusiems šeimos na-

riams. Prašome apie tai pranešti išdininkui.

Tik sutvarkiusi narių paskolų įnašus, likvidacinė komisija galės sudaryti galutinę apyskaitą. Lėšų likutis bus proporcingai paskirstytas kiekvienam nariui pagal jo turėtą įnašų sumą. Už tą papildomą sumą kiekvienas narys privalės sumokėti IRS pajamų mokesčius.

Lietuvių Tautinių namų likvidacinė komisija

CENTRAL

Heating and Air Conditioning Company

24 Hr. Service & Installation

\$ 100.00 OFF - NEW FURNACE

\$100.00 OFF - NEW AIR CONDITIONER

10 % OFF - ANY SERVICE CALL

Call now: 1-216-731-9400

SPORTO ŽINIOS

PRANAS GVILDYS PASKIRTAS JAV DELEGACIJOS VADOVU

Pranešame JAV dalyvių II Lietuvių Tautinės olimpiados ir VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynių dalyviams, ŠALFASS-gos klubų nariams ir visuomenei, kad Pranas Gvildys – ŠALFASS-gos Rytų sporto apygardos vadovas, Niujorko Lietuvių atletų klubo narys paskirtas JAV delegacijos II LTO ir VI PLSŽ vadovu - koordinatoriumi Lietuvoje. Jo adresas: Pranas Gvildys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309-3026, USA, tel. 718-356-7871; faksas 718-356-0974.

Kiti JAV delegacijos vadovybės nariai: Algis Rugienius – Detrito LSK "Kovas" pirmininkas, LTO ir PLSŽ direktorato pareigūnas, Rimantas Dirvonis – Čikagos ASK "Lituanicos" pirmininkas, Juozas Milukas – Niujorko LAK pirmininkas, Algirdas Šėkas ir Auris Jarašiūnas – Kalifornijos LSK "Banga" vadovai, Jonas Šostakas – šaulių koordinatorius, Sigitas Rudokas – plaukimo treneris, majoras Andrius Klemas – lengvatlečių koordinatorius.

ŠALFASS-gos
Centro valdyba

"DIRVAI" AUKOJO:

T.Bukaveckas, Chicago, IL \$35
L.Kazlauskas, Chicago, IL 25
J.Stepas, Willoughby H. OH 20
M.Jasėnas, Tavares, FL 15
I.Kapčius, Daytona B. FL ... 15
J.Dautas, Wilby H. OH 15
M.Aukštuolis, Clev. OH 15
V.Jomantas, Redford MI 15
J.Palšis, Palos H. IL 15
T.Blinstrubas, Chicago IL 15
G.Amonas, Moraga CA 15
J.Glebus, Brunswick OH 10
I.Kaunelis, Westland MI 10
V.Mackus, Chicago IL 10
H.Kripavičius, Wilby OH ... 10
A.Pliodžinskas, Houston TX 10
M. Vanšauskas, Lyons IL 5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

FOR SALE

Well kept 2 bedroom bungalow, water free basement. Neatly landscaped yard, 2.5 car garage, aluminum siding. Convenient location. Drapes, appliances included. Great as a starter home or retirement home. Call Mary: 486-7886.

A.† A.

VINCUI VAIČAIČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai ANTANINAI, dukrai EGLEI, anūkei LAURAI.

Juozas, Antanas ir
Teresė Kalvaičiai

A.† A.

VINCUI VAIČAIČIUI

iškeliavus į amžinuosius namus, jo žmonai ANTANINAI, dukrai EGLEI ir anūkei LAURAI su šeimomis reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

P. Joga
B. Karklius
R. Laniauskas
E. Marcinkėvičius
A. Nagevičius
P. Razgaitis
V. Urbaitis

Ilgamečiui draugui

A.† A.

VINCUI VAIČAIČIUI

mirus, velionio žmoną TOSE ir dukrą EGLE su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Stasys ir Elizabeta Kėkštai

A.† A.

EMMAI KISIELIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą velionės vyrui dr. ALFONSUI ir sūnui Vytui.

Ohio lietuvių gydytojų draugija

A.† A.

REGINA - DALIA MAURUKIENĖ

iškeliavo – "Anapus Saulės pas Dievą Tėvą į Jo Namus..."

Pasiliko Jos liūdinti šeima: vyras dr. JONAS, dukros DAINA su šeima, AIDA su šeima, sūnus dr. RIMAS su šeima.

Tai maloni, gausi neolituaniška šeima. Korp. Neo-Lithuania nuoširdžiai užjaučia liūdinčius kolegas ir koleges, jų šeimas, su jais giliai tikėdami, jog: "Anapus saulės vėl susitiksim su pamiltaisiais žemės keliuos"...

Su liūdesiu

Korpl Neo-Lithuania
padalinys Floridoje

Mielai

A.† A.

ONAI JUODVALKIENEI

mirus, vyrui ANTANUI, dukrai EGLEI ir sūnui UOSIUI su šeimomis užuojautą reiškia ir kartu liūdesiu dalinasi

Teodoras ir Barbara Blinstrubai

A.† A.

DALIAI MAURUKIENEI

baigus šią sunkią žemiškąją kelionę, giliai užjaučiame jos vyrą, dr JONĄ, sūnų dr. RIMĄ, dukras AIDĄ ir DAINĄ, jų šeimas, kitus gimines bei artimuosius. Liūdime kartu su jumis.

Aldona Drūkteinienė
Dana ir Algirdas Gudaičiai
Bronė ir Albertas Kremeriai
Marija ir Kurth Kuhlman
Roma ir Viktoras Masčiai
Marytė Miklienė
Juozas Petrikas
Margarita Petrikaitė
Dana ir Jurgis Švedai

A.† A.

DALIAI MAURUKIENEI

Amžinybėn iškeliavus, vyrą, dr JONĄ, mūsų skyriaus narį, dukras – DAINĄ ir AIDĄ bei sūnų dr. RIMĄ su šeimomis ir visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės netekties skausmu.

A.L.T. S-gos St. Petersburgo
sk. nariai ir valdyba

Juozas Šulaitis
Leokacija Žvynienė
Dalila Mackialienė
Genovaitė Modestienė
Aldona Česnaitė

St. Petersburg FL.

A.† A.

DALIAI MAURUKIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos vyrui, dr. JONUI ir vaikams DAINAI, dr. RIMUI, AIDAI bei jų šeimoms.

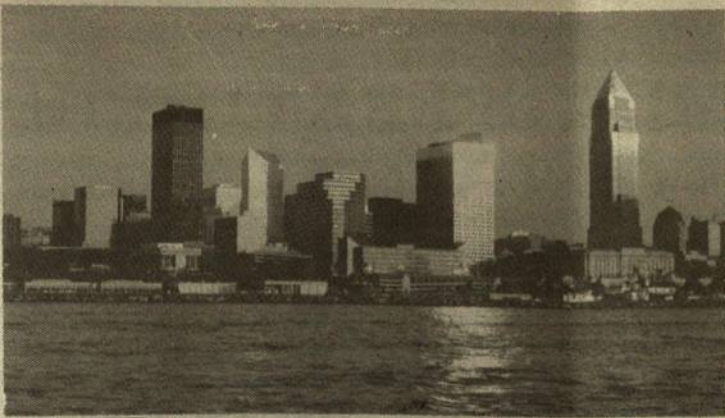
Ohio lietuvių gydytojų draugija

A.† A.

DALIAI MAURUKIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą velionės vyrui, buvusiam "Vilties" draugijos valdybos nariui, Dr. JONUI MAURUKUI, vaikams – Dr. RIMUI, DAINAI, AIDAI bei jų šeimoms ir kitiems artimiesiems. Tepalengvina užuojautos žodžiai didžios netekties skausmą.

"Vilties" draugijos valdyba
ir "Dirvos" redakcija

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

- BIRŽELIO 16 d., 7:30 val. vakaro – susitikimas su advokatu D. Leopold imigracijos klausimais Dievo Motinos parapijos kavinėje. Rengia "Gija".
- LIEPOS 19 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.
- RUGPJŪČIO 9 d., sekmadienį – "Dirvos" savaitraščio ir "Vilties" draugijos gegužinė.
- SPALIO 8-11 d. d. – JAV LB Tarybos sesija.
- SPALIO 10 d. – Baltijiečių draugystės vakaras. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) baltijiečių komitetas.
- SPALIO 17 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje koncertuos Lietuvos partizanų ansamblis "Girios aidai".
- SPALIO 24 d. 7 v. v. – "Exultate" choro rudens pokylis – Dievo Motinos parapijos Didžiojoje salėje.
- LAPKRIČIO 7 d. – LB Klyvlendo (Cleveland, OH) apylinkė rengia "Lietuvių dienas".
- LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.
- LAPKRIČIO 21 d. – Lietuvių namuose Klyvlendo ramovėnai rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo 80-mečio minėjimą.
- GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.
- GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

"TAUPA"
bus uždaryta
liepos 4 d.,
šeštadienį,
liepos 5 d.,
sekmadienį
ir liepos 6 d.,
pirmadienį.

Lietuvių jaunimas, priėmęs Sutvirtinimo sakramentą Dievo Motinos parapijoje. Viduryje – vysk. Paulius Baltakis, už jo – klebonas Gediminas Kijauskas SJ. V. Stankaus nuotr.

"DAINATONAS"

"Neringos" tuntas. Antroje eilėje (iš kairės): Evelina Maciulevičiūtė, Veronika Taraškaitė, Laura Rukšėnaitė, Venta Civinskaitė, Kristina Stankutė ir Simona Augytė.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports * visas * prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

"Neringos" tunto sesės rengiasi vykti į VIII-tąją Tautinę stovyklą, kuri veiks rugpjūčio mėnesį, Paxton, Massachusetts. Kad galėtų sutelkti lėšų kelionės (autobusu) išlaidoms padengti, "Neringos" tuntas birželio 27 d., šeštadienį 6:30 val. vakaro Degučių sodyboje ruošia "Dainatoną", 26375 White Rd.. Kviečiame

visus Klyvlendo lietuvius tapti mūsų rėmėjais, arba, kaip dabar madinga sakyti, "sponsoriais" ir pinigine auka paremti skautų veiklą. Daugiau žinių apie "Dainatoną" gali suteikti bet kuri "Neringos" tunto sesė ar vadovė.

Taip pat norime pasidžiaugti, kad gegužės 31 d. šešios "Neringos" tunto sesės

iškyloje į gamtą davė vyresnės skautės įžodį. Jas ir mato te nuotraukoje, sėdinčias antroje eilėje.

Virginija Rubinski

**SKAITYTOJŲ
DĖMESIUI!**

Labai prašome ne vėliau, kaip prieš dvi savaites pranešti apie laikiną arba nuolatinį adreso pakeitimą.

Born To Travel

Rita Staškutė-Zvirblienė

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)

CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su Lietuvos avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

PAREMKIME GUBERNATORIŲ G. VOINOVICH RINKIMUOSE Į JAV SENATĄ

Deepest sympathy is expressed upon the departure of

JOSEPHINE VOINOVICH,

to God's Heaven, to her son Governor GEORGE VOINOVICH, and his wife JANET, and to the Voinovich family, friends and relatives. May God comfort you.

*Lithuanian American Community
of the USA, Inc. Cleveland Chapter*

Mourning the loss of

JOSEPHINE VOINOVICH,

departed to her Heavenly Father, VILTIS Inc., publishers of DIRVA, expresses its deepest sympathy to Governor GEORGE VOINOVICH her son, JANET VOINOVICH her daughter-in-law, to her sons, VICTOR, MICHAEL and PAUL; her daughters MARY ANNE SCHMITZ and JO ANNE INDRE; her grandchildren, relatives and friends. God bless the legacy of her volunteer work.

*A. Matulionis, president VILTIS Inc.
Dr. V. Stankus, vice-president VILTIS*

*Inc.
Dr. Jonas Jasaitis, editor DIRVA*

Turime daug vilčių, kad JAV Senate turėsime artimą draugą, buvusį kaimyną – Ohio gubernatorių George Voinovich. Per visus Lietuvos okupacijos metus gubernatorius rėmė lietuvių laisvės kovą, garsino Lietuvos vardą. Šiuo metu jis artimai ir Lietuvai naudingu būdu bendrauja su Prezidentu Valdu Adamkumi. Jis remia Lietuvos siekį tapti NATO nare. George Voinovich, tapęs JAV senatoriumi, galės dar daugiau prisidėti, užtardamas mūsų tėvų žemę.

Dabar turime malonią progą parodyti gubernatoriui,

kad mes remiame jo kandidatūrą į Senatą. Liepos 7 d., antradienį, 6:30 val. vakaro Landerhaven pokylių centre ruošiamas gubernatoriaus gimtadienio pobūvis. Jo programoje – televizijos aktorius Drew Carey.

Jau sukurtas G. Voinovich rėmimo komitetas. Jame: dr. Viktoras Stankus, Ada Stungienė, dr. Dainius Degesys, dr. Raimundas Šilkaitis, Aldona Stempuzienė, Kęstutis Steponavičius, Romas Bublys, Jonas Jasaitis, Gražina Kudukienė, Aurelija Balašaitienė ir kiti lietuviai.

Kviečiame lietuvius da-

lyvauti G. Voinovich pagerbime. Sudarykime bent du stalus. Vaisės – \$62.00 asmeniui. Vietas galite užsisakyti pas dr. Viktorą Stankų tel. (216) 381-3580 ir Adą Stungienę, tel. 440 256-4906. Paštu užsakymą siųskite Dr. V. Stankui šiuo adresu: 5001 Mayfield Rd. # 130, Cleveland, OH, 44124.

Užsakymą prašome pateikti iki liepos 1 d. Čekius rašyti: "Voinovich for Senate". Parodykime lietuvišką solidarumą ir pagarbą aukštam JAV pareigūnui, kuris visuomet buvo su mumis.

Dr. V. Stankus

Ohio gubernatorius George Voinovich su žmona Janet Klyvlendo tarp jo rėmėjų – Cleveland, OH lietuvių.
V. Stankaus nuotr.

VERTA APLANKYTI

• Birželio 19 d. – JAV prezidento James A. Garfield sodybos atidarymas – Reopening of Presidential Home: An Evening at Lawnfield, 8095 Mentor Ave. 6:30 v.v. Tel. 216/721-5722.

• Birželio 19 d. – Nemo-kamas koncertas Cleve

Dailės muziejuje – Composers in Shape of a Pear, 6:00 v.v. Chris Brown, Arthur Hernandez, Donal Erb ir David Felder kūriniai. Tel. 216/421-7340, ext. 464.

• Birželio 19 d. – Nemo-kama senolių šventė – Senior Celebration Day. Cleve Met-

roparks Zoo, 3900 Wildlife Way, 10:00 v.r. – 4:00 v.p.p. Tel. 216/661-6500, ext. 290.

• Birželio 21 d. - liepos 27 d. Foto Safari – Cleve Metroparks Zoo: Photo Safari, 3900 Wildlife Way. Tel. 216/661-6500, ext. 290.

Skambinkite į Lietuvą iš bet kur ir bet kada už

45 centus už minutę

Skambinkite Telegroup atstovui ATLANTIC EXPRESS CORP. dėl platesnės informacijos ir telefono pajungimo. 9.9 c. skambučiams JAV. **CALLBACK SERVICE**

SKAMBINKITE TEL. 1-888-615-2148

Taip pat persiunčiame ir pristatome siuntinius Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Karaliaučiaus sr. ir Lenkijoje. Persiunčiame pinigus.

Užsisakykite amerikietiško maisto kompleksus.

IŠ TOLIAU SKAMBINKITE: 1-800-775-7363

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAS CLEVELAND'e
LITMA IMPORT-EXPORT, Inc. Skyrius dirba:
639 East 185 Str., Cleveland, OH 44119 II-V 10AM - 6PM
Tel. 216-481-0011 VI 10AM - 3PM

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%
Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000